

Slovenski dom

Štev. 52.

V Ljubljani, sobota 4. marca 1939.

Leto IV

Prvi govor novega poglavarja sv. Cerkve:

„Kličemo vse ljudi k miru in želimo mir med narodi...“

Vatikansko mesto, 4. marca. o. Pij XII., novi papež, prvi papež katoliške Cerkve, je včeraj sprejel v govor, ko je bil izvoljen za papeža. Sv. oče II., je govoril v latinščini naslednje:

Ko nas navdajajo najgloblja čustva in čuti-mo strah pred veliko odgovornostjo, ki nam jo je božja previdnost dodelila, se nam zdi potrebno, da brez odlašanja sporočimo vsemu katoliškemu svetu svoje prve misli, svoje prve očetovske besede. Predvsem in s posebno ljubeznijo po očetovskemu objemamo svoje ljubljene brate kardinale, katerih pobožnost in vrline ter velike sposobnosti so nam predobro znane. Posebno naklonjeno pozdravljamo vse naše častne brate iz škofij in jim pošiljamo svoj blagoslov, kolikor pošiljamo blagoslov tudi duhovnikom, menikom in častitim sestram, vsem onim, ki delajo za razširjenje Kristusovega kraljestva in ki pod okriljem katoliške cerkve in pod vodstvom škofov sodelujejo pri razširjanju apostolske misli. Pošiljamo svoj blagoslov vsem sinovom cerkve po vesoljnem svetu, a v prvi vrsti tistim, ki so v siromaštvu in trpljenju prestali toliko skušenj. Naj pride nad vse nebeski blagoslov. Naše misli pa veljajo v tem svečanem trenutku vsem, ki so izven Cerkve in ki se — v to verujemo — vesele, ko so zvedeli, da papež moliti tudi zanje in da jim želi vse dobro. Tej naši očetovski poslanici želimo dodati želje za mir in svoje vabilo k prizadevanju za mir, za oni mir, ki ga je naš prednik pobožnega spomina priporočal s toliko vztrajnostjo in za katerega je molil v svojih pobožnih molitvah, za katerega se je žrtvoval ter bil pripravljen, da zanj daruje tudi svoje življenje, samo da bi dosegel svoj cilj, največji dar Vsemogočnega. Vsi ljudje, ki imajo srce, žele mir, ker je mir sad pravice in usmiljenja. Kličemo vse ljudi k miru, da prežeti iz ljubeznijo do Boga žive v miru kot ena družina, ki jo navdaja ljubezen do Kristusa. Želimo mir med narodi, mir s pomočjo bratskega sodelovanja in pristranskega sporazuma za blagor velike človeške družine po naklonjenosti božje Previdnosti in v teh dneh, ko se, kakor vidimo, kaže toliko ovir za ta pravi mir. Obracamo se v molitvi k Vsemogočnemu in prosimo, za vse tiste, ki stoje na čelu držav in katerim pripada velika čast in težka dolžnost, da vodijo narode po poti blaga in napredka.

Glejte, gospodje kardinale, častiti bratje in častiti sinovi, to so prve želje, ki so jih rodila očetovska čustva, katera je Vsemogočni izvolil vzbuditi v našem srcu. V duhu vidimo, da je na svetu mnogo zla in da nas Vsemogočni pošilja na pomoč neoboroženim, toda takim, ki imajo v nas popolno zaupanje. Ko se obracamo na vse, se bomo poslužili besed sv. Pavla »in zares niti vi, naši sinovi, niti vi naši bratje, — o tem smo trdno prepričani — ne boste hoteli, da bi moja želja, ki jo izražam, ostala neizpolnjena.« Naše

zaupanje se naslanja najbolj na milost božjo, nato pa na našo dobro voljo. Naj bi Gospod naš, Jezus Kristus, od katerega smo dobili milost, uslišal naše želje ter jih nesel po vsem svetu kot glas svetega pomirjenja, mi pa vam v njegovemu imenu damo od vsega srca naš apostolski blagoslov.

Vatikan, 4. marca. o. Tu so se že začele priprave za slovesno kronanje papeža Pija XII., ki bo v nedeljo 12. marca. Iz raznih držav se že pri-glašajo uradna ter neuradna odposlanstva, ki se bodo udeležila kronanjih slovesnosti v Rimu. Iz Francije bo prišlo številno odposlanstvo poslan-ecv, senatorjev in diplomatov, poleg uradnega zastopstva francoske države. Predsednik irske vlade de Valera bo vodil irsko odposlanstvo. Špansko zastopstvo se bo udeležilo kronanjih slovesnosti pod vodstvom generala Moscarda, branilca Alcazarja.

Novemu papežu so k izvolitvi čestitali včeraj: italijanski kralj in cesar, predsednik francoske republike Lebrun, predsednik italijanske vlade Mussolini, predsednik argentinske republike, predsednik irske vlade de Valera, belgijski kralj Leopold, predsednik portugalske republike Carmona in pa predsednik vlade Salazar, voditelj Španije general Franco in zunanji minister Jordana, predsednik

CSR dr. Hacha, predsednik poljske republike g. Moscicki, predsednik slovaške vlade dr. Tiso itd. Novoizvoljeni papež Pij XII. dobiva tudi danes ogromno število brzojavnih čestitk. Med drugimi sta včeraj prispeli čestitki regenta Horthyja ter predsednika švicarske konfederacije.

Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt je poslal papežu Piju XII. brzojavko, v kateri je med drugim dejal: Spominjajoč se z zadovoljstvom se-stanka ob vašem poslednjem obisku v Zedinjenih državah, vam želim poslati ob priliki izvolitve pozdrave in čestitke z najlepšimi željami.

Sv. oče Pij XII. se je takoj popoldne peljal na prvi sprehod po vatikanskih vrtovih, in sicer s starim avtomobilom, ki ga je imel še Pij XI., preden se je moral zaradi oslabelosti posluževati posebnega voza s premienimi streho.

Nečak papeža Pija XII., markiz Carlo Pacelli, je povedal časnika, da so pred nekaj dnevi odprli oporoko papeža Pija XI. Iz oporoke so iz-vedeli, da je pokojni papež zapustil svojemu sedan-jemu kardinalu Pacelliju kelih z zlatim pokro-vom in posodo za hostije, ki sta mu celih 17 let služili pri maši. Markiz Pacelli je rekel, da je pre-pričan, da bo papež Pij XII. rabil pri maševanju cerkveno posodo, ki mu jo je zapustil Pij XI.

Francija, Anglija in Španija so si imenovala poslanike

Francoski poslanik v Burgosu: Petain, angleški: Drummond Peterson, španski v Parizu: general Monteros, v Londonu vojvoda Alba

Burgos, 4. marca. o. Načelnik političnega oddelka v francoskem zunanjem ministrstvu, Rochat, je včeraj uradno obiskal španskega zunanjega mi-nistra Španije in mu sporočil, da je Francija uradno priznala špansko nacionalno državo. Dalje mu je sporočil tudi, da je vlada sklenila imenovati svo-jega poslanika v Burgosu maršala Petaina. Raz-govor med francoskim zastopnikom in med na-cionalnim zunanjim ministrom je trajal 10 minut.

Rochat je za tem obiskal angleškega odpravnika poslova Hudgsona. Ko je odhajal iz Bur-gosa, je dejal časnika, da je njegova naloga bila samo sporočiti španski vladi sklep Francije o pri-znanju. Rochat bo o svojem poslanstvu poročal vladi nekoč, ko se vrne v Pariz. Iz poučenih špan-skih krogov poročajo, da je vlada generala Franca sklenila imenovati za poslanika v Parizu generala Espinosa de Los Monteros, ki je bil državni pod-tajnik v zunanjem ministrstvu in je zaradi ime-novanja že odstopil s tega službenega mesta. Ime-novanje generala na poslaniško mesto v Parizu priča o tem, da polaga Španija prav tako važnost na bodoče sodelovanje s Francijo kakor Francija na sodelovanje s Španijo, ko bo poslala v Bur-gos maršala Petaina.

London, 4. marca. o. Uradno poortajo, da je angleška vlada imenovala za prvega rednega po-slanika v Burgosu sira Mauricea Drummonda-Petersona, dosedanjega angleškega poslanika v Bag-dadu. Hkratu je angleška vlada priredila imeno-

vanju vojvoda Alba za španskega poslanika v Lon-donu.

Pariz, 4. marca. o. Francoska vlada je skle-nila, da bo še pred koncem marca odpotoval v Burgos francosko trgovsko in gospodarsko odpo-slanstvo, ki ga bo vodil načelnik za mednarodne pogodbe v zunanjem ministrstvu Albhand. To od-poslanstvo se bo s špansko vlado pogajalo o skle-nitvi nove trgovske pogodbe o francoski udeležbi pri gospodarski obnovi Španije in o plačilnem sporazumu med obema državama.

Pariz, 4. marca. m. S priznanjem nacionali-stične vlade v Španiji in z imenovanjem maršala Petaina za prvega veleposlanika v Burgosu je špansko vprašanje s stališča francoske zunanje politike dobilo čisto jasne obrise, ter zdaj vsi politični krogi čisto mirno gledajo na razvoj do-godkov. Francoski krogi so z velikim zadovolj-stvom vzeli na znanje izredno dobro razpoloženje, ki ga je vzbudilo imenovanje maršala Petaina za francoskega veleposlanika v Španiji. To imeno-vanje je razlagal nacionalistični radio ter je pouda-ril, da dela čast Špancem in maršalu Petainu ne samo kot veliki vojaški osebnosti, temveč tudi kot človeku čvrstega konservativnega prepričanja, ka-terež življenje v resnici predstavlja plodnost v vsakem oziru.

Maršal Petain bo na svoje novo službeno me-sto odpotoval najkasneje v štirinajstih dneh. Iz-bral si je tudi že svoje pomočnike. Za vojaškega odposlanca je poklical polkovnika Lepina

vati je govornik poudaril, da se vladi v tem oziru ne smejo delati nobene težave.

Ob 10 zvečer je bila seja končana ter se bo danes dopolne nadaljevala. Kakor vse kaže, bo načelna proračunska razprava v plenumu narodne skupščine končana že danes. Nakan bo v skupščini prvo glasovanje o sprejetju državnega proračuna v načelu.

Vladni poslanci ne izključujejo možnosti, da bo govoril ob koncu načelne debate tudi predsed-nik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković.

Sport v zadnji minuti

Jules Rimet, predsednik FIFE, je odpotoval v Buenos Aires, da se dogovori o nogometni tekmi med reprezentancama Južne Amerike in Evrope. Pri tej priliki se bo domenil tudi glede organizacije prihodnjega tekmovanja za svetovno prven-stvo. To tekmovanje naj bi bilo leta 1942 v Buenos Airesu.

V Superbagnères so se danes pričele tekme za mednarodno smučko prvenstvo Francije.

Schmeltingova izjava v New Yorku. Časnikarji so vprašali Schmeltinga, a kakšnim namenom je bil prišel tokrat v Ameriko. Odgovoril jim je, da bi bil rad dobil nasprotnika za match. Po njegovi izjavi se manager Joe Jakobs zanj nič več ne za-nima, ampak ima oči samo za Galenta. Schmelting je poskušal v Chicagu ter v Filadelfiji, pa ni uspel z dogovori. Rad bi se boril z Galentom, na njegovo nesrečo pa je Jakobs že napravil dogovor za boj med Joejem Louisom in Tonyjem Galentom za letošnji junij. Schmelting je dejal, da se bo v krat-kem vrnil v Berlin. Na vprašanje, kaj meni o izidu boja med Galentom in Louisom, je Schmelting de-jal, da bo Galenta izgubil s knock-outom že v prvi rundi. Za Galenta je dejal, da v resnici ni bokser, ampak formata.

Španski zunanji minister general Jordana je iz-javil dopisniku pariškega »Matina«, da bo edino čas mogel izbrisati neugodne vtise, ki jih je v Španiji vzbudilo čudno francosko ve-denje v državljanski vojni. Potrebno pa je, da Francija in Španija čim prej pozabita na preteklost.

Vesti 4. marca

Nemški gospodarski diktator in poveljnik letal-stva maršal Göring je včeraj z ženo odpotoval za več tednov v Italijo, baje na odhidi v San Remo.

Vrhovni poveljnik francoskih čet v severni Afriki ter francoski guverner v Maroku general No-gues je včeraj imel razgovor s predsednikom vlade in vojnim ministrom Daladierom. Ko se bo vrnil v Afriko, bo takoj odšel pregle-dovat francoski utrjeni pas ob meji italijans-ke Libije.

Francoski poslanik v Rimu Francois Poncelet bo v kratkem odpotoval v Pariz, po navodila glede bodočega razmerja med njim in italijansko vlado.

V Burgosu so se razširile vesti, da so iz Madrida dopotovali zastopniki rdečih pogajati se za mir.

26. rdečo mednarodno brigado so morali iz zasil-nega labora pri obm. franc. mestu pregnati v razne zapuščene trdnjave, ker so rdeči ju-naki vso okolico mesta popolnoma opustošili, posekali vse sadno drevje, nasade in vino-grade, uničili setev ter požgali več kmetij.

Ameriška poslanska zbornica je soglasno odobri-la kredite v znesku 500 milijonov dolarjev za oborožitveni program v prihodnjem proračun-skem letu.

Vabilo za zbiranje prispevkov za tisoče arabskih zapušenih otrok, ki so med boji v Palestini izgubili starše, je prineslo poluradno glasilo angleške vlade »Times«. Vabilo sta podpisala med drugim kardinal Hinsley in jeruzalems-ki katoliški patriarh. Vabilo pravi, da so ti arabski otroci prav tako potrebni podpore kakor španski ali judovski begunci.

Nemško časopisje danes ne prikriva svojega raz-očaranja nad tem, da je bil za novega papeža izvoljen cerkveni knez, ki bo nadaljeval ne-izproseno z verskim in političnim delom po-kojnega Pija XI.

Belgija še vedno brez vlade. Kraljev pooblaščenec Sou-dan je včeraj vrnil naročilo za sestavo vlade, nakar je kralj povabil bruseljskega župana, libe-ralca Adolpha Maxa, ki pa je naročilo za sestavo vlade odklonil. Zdaj bo skušal sestaviti vlado spet senator Pierlot, ki se mu to pred tekom dni ni posrečilo.

Sovjetska vlada je uradno sporočila, da je sklenila odpoklicati svoje zastopnike iz londonskega od-bora za nevmešavanje, češ da je ta odbor že zdavnaj prenehal poslovati.

Francoski kolonialni minister Mandel je izdelal na-črt za vojaško avtonomijo francoske Indokine. Ta francoska pokrajina na Daljnem vzhodu bo do-bila samostojno vojaško organizacijo in svojo vojno industrijo, ki bo delala samo za njene ob-rambne potrebe. Vojake bodo nabirali zgolj iz vrst domačega prebivalstva. Do tega ukrepa je francoska vlada prisiljena zaradi vse bolj rastoče japonske nevarnosti, saj so Japonci z zasedbo otoka Hainana resno ogrozili francosko posestvo na Daljnem vzhodu.

Vodstvo skrajne irske republikanske vojske po obve-stilih angleške policije pripravlja nove atentate, če Anglija ne bo umaknila svojih vojaških od-delkov iz severne Irske. Poročilo pravi, da ima ta irska armada v Londonu spravljanih šest ton razstreliv. Policija je zaradi tega začela z obsež-nimi preiskavami.

Nova italijanska zbornica in senat sta sklicana za 23. marca. Nova poslanska zbornica bo dočela drugače organizirana kakor je bila dosedajna in bodo v njej imeli glavno besedo strokovnjaki.

Število domačih vojakov, pcvetini črnih, po franco-skih kolonijah se je od svetovne vojne podvojilo.

Vse tuje so začeli strogo popisovati na Švedskem, pri čemer so ugotovili, da je na Švedskem 13.600 tujih državljanov, od tega 3500 političnih be-guncev, pcvetini Judov.

Ko se je grof Ciano vračal iz Varšave, so ga v Mo-ravski Ostravi pozdravili zastopniki češkoslovaške vlade, Ciano pa je češkoslovaškemu zunanjemu ministru dr. Chvalkovskemu poslal pozdravno brzojavko.

Novi predsednik turške republike İsmet İnönü je včeraj prvič uradno obiskal Carigrad, kjer so ga nad vse slovesno sprejeli.

Romunski zunanji minister Galencu je včeraj v spre-mstvu svoje žene, nekaj uradnikov in časnikarjev, odpotoval na uradni obisk v Varšavo.

Sofijska policija je izdala uradno poročilo, da je are-tirala večje število pristašev profesorja Cankova, ker so se bavili s prepovedano agitacijo pod okri-lem razpuščene bolgarske narodne socialistične stranke.

Prvi pomembni uspeh palestinske konference v Lon-donu je v tem, da so na tej konferenci zaradi vztrajnega arabskega odpora pokopali vsako misel na kako judovsko samostojno državo v Sveti de-želi. Judovski zastopniki se s tem seveda ne ma-rajo sprijazniti.

Veliko razstavo francoske umetnosti bodo odprli v Beogradu 18. marca. Razstava bo prirejena na pri-zadevanje kneza namestnika Pavla. Pokrovitelj-stvo nad njo je sprejel on in pa francoski pred-sednik Lebrun.

Posebno odposlanstvo francoske zbornice je odpoto-valo v Džibuti, da preuči vojaški in obrambni po-ložaj te francoske kolonije, ki bi ob kakem sporu z Italijo prišla prva v nevarnost.

Vse priseljevanje tujcev je ustavila za 60 dni vlada v Čileju, ker pripravljajo nove postave glede tega vprašanja.

Perzijski prestolonaslednik je včeraj dopotoval v Kairo na poroko s sestro egiptovskega kralja Faruka. Uradni sprejem so mu priredili z velikimi sloves-nostmi.

Madžarsko-nemški gospodarska pogajanja so se včeraj končala v Münchnu.

Požar v japonski smodnišnici Hirakata pri Tokiu in eksplozije so porušile 250 hiš, ubitih je bilo 136 ljudi, 526 pa je ranjenih. Še vedno prihaja do po-sameznih eksplozij.

Indijski voditelj Gandhi je včeraj zjutraj začel s pro-testnim postom, da bi prisilil vladarja indijske države Razdhot do tega, da bi dal ljudstvu več političnih svobod.

Ugibanja o poteku zadnjih papežkih volitev

Rim, 4. marca. o. Rimsko — pa tudi dru-go evropsko časopisje — veliko piše o tem, kako so potekale volitve v vatikanskem. Ni moči reči, da imajo njihove navede kako stvarno podlago, saj je znano, da v cerkvi zlepa kake skrivnosti tako skrbno ne va-rujejo kakor skrivnost konklave. Zato je treba pri navajanjih teh poročil, ki so sama po sebi zanimiva, poudariti, da ne gre za podatke iz pooblaščenih krogov.

Današnji »Messagero« pravi, da je kon-klave ob volitvi Pija XII. bil najkrajši v zgodovini katoliške cerkve, saj ni trajal niti 23 ur. Po pisanju tega lista je kardinal Pa-celli že predvčerajšnjim jutraj ob prvem glasovanju dobil 35 glasov. Pri drugem gla-sovanju ob tem sestanku konklave je šte-vilo njegovih glasov naraslo na 40. Torej sta manjkala do potrebne večine samo še dva glasova. Kardinal Pacelli je bil videti ves čas med preštevanjem glasov zelo raz-burjen in blede. Pokrival je oči z rokami ter molil. Ko je odhajal iz Sikstinske kapele, ga je obstopilo več kardinalov in mu spoštljivo izražalo prepričanje, da bo on novi papež.

Ko so kardinali popoldne odhajali iz ce-lice v kapelo za novo glasovanje, so se kar-dinalu Pacelliju vsi globoko priklonili, ko so šli mimo njega.

Pri tretjem glasovanju je — po pisanju omenjenega lista — kardinal Pacelli dobil vseh 61 glasov in bil torej soglasno izvoljen. En glas je dobil kardinal Granito di Bel-monte, najstarejši član kardinalskega zbora. Ta glas je oddal zanj kardinal Pacelli. Po cerkvenih predpisih ne more noben kar-dinal glasovati zase. Če bi bil izvoljen in bi se ugotovilo, da je svoj glas oddal sebi, bi bila izvolitev neveljavna.

»Messagero« dalje poroča, da je bilo že od začetka konklave več kakor gotovo, da bo izvoljen kardinal Pacelli in so takoj po drugem glasovanju nekateri kardinali že za-čeli pripravljati se na odhod, češ da bo tre-tje glasovanje prav za prav le še formalnega značaja.

Kardinal Pacelli je takoj po izvolitvi telefoniral svojim sestram in jim sporočil novico ter jim podelil apostolski blagoslov,

Daruj 1000 din — in plačal si en kamen za slovenski prosvetni dom v Ljubljani!

Ljubljana od včeraj do danes

Na ulicah je vsak dan več cvetja. Človeku se zdi, kakor bi se bil kos spomladanske prijaznosti preselil iz redkih svetlih gozdov in s pustih dobrih v mesto. Sonce zaliva ulice s svetlobo, ki rahlo obriše. Vse je veselo. Včerajšnji dan je bil letos prav gotovo najlepši. Ljudem se popoldne skoraj ni dalo v urade, tako prijetno je bilo zunaj. Nebo je ostalo tudi ponoči še čisto, luna je sijala, da je bilo svetlo kakor podnevi. Sele proti jutru se je z Barja približala megla, ki je zasivila mlado jutro in ga skrila v belo pernico za toliko časa, dokler se iz bele sivine ne bo v poznem dopoldnevu spet prismejal zlati in plavi predpomladni dan. Davi je bilo precej hladno, termometer je kazal -3°C, oster krivec je bil, tako da je človeka, ki je bil kaj dalj časa zunaj, kar začelo peči v ušesa.

Otročička so našli v cerkvi

V viški cerkvi je popoldne cerkvenik zaslišal tuden glasek: otročji jok. Stopil je malo bliže in pri Marijinem oltarju zagledal na tleh majhen punkeleček, v njem pa otročička, ki je bil dobro zavrt v cunje. Pobrjal ga je in odnesel. Po krajšem premisleku je bilo sklenjeno, da ga bodo oddali začasno v mladinsko zavetišče. Tako so tudi storili. Tam se bodo zdaj dobri ljudje zanj brigali.

Nesrečna mati je bila svojega otročička postavila v cerkev, saj je vedela, da bo od tam prav gotovo prišel v dobre roke. Še vedno je ravnala neprimerno lepše, kakor delajo tiste matere, ki se svojih otrok iznebljajo na kruten in zločinski način. Najbrž ga revica ni mogla prebrati, če bi prosila ljudi, naj bi ga oni vzeli v skrb, bi ji najbrž povsod zaprli vrata pred nosom, zato pa se je odločila za to zadnje dejanje. Lepo ni bilo, morda pa je bil to zadnji korak, ki jo je rešil pred zločinom. Zato ji ga ne gre zameriti. Dobri ljudje bodo že poskrbeli zanj, sama pa ga bo morda gledala, kako bo pri tujih dorasčal, pa se mu ne bo mogla približati. To bo tudi huda bolečina za nesrečno mater. Težko jo bo še udarjalo dejanje, za katero se je bila v stiski in revi odločila. Morda bo tudi brala te vrstice, pa ji bo nemara v žalosti nekoliko odleglo. Človeku, ki se ne more zaupati nikomur, so tudi mrtve črke srčno pozdravljivi prijatelji.

Večkrat slišimo in beremo, da so v tej ali oni cerkvi našli otročička, ki ga je tam pustila neznanca mati. Res je to boljše, kakor če bi se z lastno roko pregrešila nad mladim življenjem. Vendar pa ne gre, da bi kar vsaka mati nosila otroka, ki ga malo težje preživlja, v cerkev in ga tam prepuščala skrbi drugih. Cerkev ni najdenišnica. Za take otroke in matere bi morale pokazati malo več razumevanja in sva uprave takih socialnih ustanov, pa uboge matere ne bi bile prisiljene k podobnim dejanjem!

Tak je pa pogreb revežev

Pero Adalberta Stifterja bi moral človek imeti, da bi dovolj lepo in pristransko opisal tole žalostno zgodbo. Toda v današnjih cinčnih časih bi mu pismitni ljudje še dejali, da si je bil vse skupaj izmislil. Taki ljudje so toliko modri in dvomljivi, da vsako reč, ki le nekoliko spominja na čustvo, proglašajo že vnaprej zgolj za ceno literarno kopijo iz starih, romantičnih časov. Nič zato, življenje teh papirnatih ljudi ne jemlje za mar, ampak ustvarja zgodbe, ki so v treznih, suhih časih pretresljive prav tako, kakor so bile v časih, ki so se literarno nagibali k razpisnejšem slogu.

Tole je kratka, žalostna zgodba tam iz »Sibirije« v Mestnem logu, kjer teče skromna cesta dveh močnih cesarjev. V neki siromašni hišici so včeraj imeli pogreb. Umrli je mati osmih otrok. Revica je zbolela, ko je bila nosna. Odšla je pred mesecem dni v bolnišnico. Tam so dolgo ugibali, kaj bi ji bilo. Nazadnje so dejali, da gre kar lahko nazaj domov. Ubožica bi bila še tako rada odšla domov, da bi spet videla svoje otroke, ki jih je imela tako rada. Vstala je vsa vesela, pa se je takoj zgrudila ob postelji. Položili so jo spet nazaj, pa je še čez kratek čas izdihnila.

Njen mož je ubog ruski emigrant, nekaj čez petdeset let star, sun močiček, ves iztež od življenjskih skrbi in zagrozenega tihega boja v razmerah, ki se jim je bilo le težko privaditi. Boljše čase je bil videl, nikdar mu prav gotovo še na misel ni prišlo, da bi se mu moglo kdaj goditi tako obupno slabo, hudo ga je udarilo življenje. Toda boj in teža je sprejel pogumno na svoja šibka ramena. Njegova žena je bila Slovenka, pravijo, da je bila svoje čase učiteljica, govorila je menda več jezikov, tudi francosko je bajne znala. Zelo rada sta se imela, srčno in pogumno sta skrbeli za svojih osem otrok. Mož je menda zaslužil zadnje čase na mesec sto dinarjev — sto dinarjev na mesec za tako številno družino! Lahko si mislimo revščino, ki je vladala v tej hišici! Toda tisti, ki so bili v njej, pravijo, da je kljub vsej tej revščini vsaka tudi najmanjša stvar stala na svojem mestu, da je bilo v hišici vselej lepo pometeno in čisto.

Hud boj je bil pogumni mož, poskušal je priti do zaslužka, kjer se je le dal zaslužiti kakšen dinar. Poskušal je pomagati svojim otrokom. Hčerko je dal v ugledno ljubljansko dekliško vzgaja-

lišče, kjer se vzgajajo hčerke naših meščanov. Tam pa so mu prav kmalu sporočili, da je ne morejo imeti več, češ da bi se premožnejši starši in otroci spodbikali nad beračijo! To je bilo res lepo! In taki zavodi prejemale podpore od vseh strani, ko prosijo zanje!

Nenadna smrt žene, s katero sta se imela tako rada, ga je povsem potrla. Brez besed je hodil okrog, napel mešan od žalosti.

Z navadnim črnim vozom bi mu jo bili odpeljali k zadnjemu počitku, skrivaj in boječe, bi se lahko reklo. Mož pa se je bil, pravijo, odločil za prelepo dejanje: za dva meseca naprej je menda vzel svojo plačo — dvesto dinarjev —, da bi rajnici napravil vsaj človeka spodoben pogreb! Pristopili so še bogoslovci, ki so zbrali menda okrog štiristo dinarjev, neki dobrotnik pa je prispeval še dvesto dinarjev, tako da je bil navadni pogreb zagotovljen.

In včeraj popoldne so ubogo ženo pokopali. Pred pogrebom je mož naložil tiste otročičke, ki jih ne bi mogel peljati za maminim pogrebom, ker so še premajhni, na voziček, s katerim si od ranega jutra do pozne noči služi sto dinarjev na mesec v dežju, mrazu, snegu in v pekočem poletnem soncu. Naložil jih je drugega k drugemu, pogledal, če vsi dobro sede, in jih odpeljal za čas pogreba k nekim svojim usmiljenim znancem. Potem pa je odšel na pogreb svoje drage žene.

Zalosten zadnji sprevod je zavil proti pokopališču. Le peščica ljudi je šla za vozom s krsto, tako tiho in revno. Pretresljiv je bil ta pogreb. Nič ne zanj vedel, ni bilo gospode v črnih cilindrih, ne lepo oblečenih solidnih meščanov, ne vencev, ne poslovnih govorov ob grobu, kjer spretni, izobraženi ljudje dajejo sprlevala o svojih literarnih sposobnostih. V listih ni bilo parlov, in v njih niso izšli nekrologi, ki sicer napisani že davno čakajo le še na gotovo dejstvo, na smrt in na važna trupla.

Usmiljeni ljudje so že začeli v to revno, pa junako, po smrti ljubljene matere in gospodinje obupno opustelo družino prinašati skromno pomoč, sami revni in pomoči potrebni. Bogate podpore in bogata pomoč roma v tem življenju navadno drugam, ne k tistem, ki so je v resnici potrebni. Emigrant, emigrant, kdo bi podpiral Ruse, pravijo navadni in odločni ljudje! Usmiljeno srce pa ne bi smelo ločiti človeka od človeka, ampak pomagati vsakomur, ki je usmiljenja in podpore potreben! Kdo bo zdaj pomagal tej revni družini, temu sivemu slabotnemu možiku, ki bo moral sam živeti osem otrok in tudi sebe pehati skozi žalostno senčno življenje?

Nekaj novih ponesrečencev

V ljubljansko bolnišnico so včeraj prišli tili ponesrečenci: Lunder Karel, delavec v tovarni »Remec« na Duplici. Pri delu se je po nesreči hudo porezal po desni roki.

Drevje je podiral France Bagič, delavec pri lesnem trgovcu Lavrinu v Litiji. Na levo nogo pa mu je padlo izpodsekano drevo, ki mu jo je zdrobilo. — Delavec pri Cinki, Jernej Kozamernik, se je pri delu užeagal v desno roko. — Z Mlinšč pri Vačah je prišel v ljubljansko bolnišnico France Zakrajšek, ki si je zlomil roko.

Osrednje ognjišče nate prosute

bo novi prosvetni dom, ki bo nosil ime »Slovenski dom«. V njem bodo združene vse centralne uprave naših katoliških prosvetnih organizacij. Že zdaj prihajajo darovi, odnosno odkupi kamna v tem domu. Danes spet navajamo nekaj imen iz registra dosejanih darovalcev. Po tisoč dinarjev so dali: dr. Pompe Leo, nam. drž. tožila; dr. Anton Bartol, notar; dr. Edvard Vračko; dr. France Stele, univ. profesor; M. R., P. R., A. R., M. R., A. R., dr. U. A., dr. U. F., Alojzij Kocmur, ravnatelj I. del. konz. družva; dr. Tone Bajec, ravnatelj mestne žen. realne gimnazije; Jože Hvale.

Mestni finančni in trošarinski oddelek v novih prostorih. Po izselitvi tvrdke I. C. Mayer iz hiše meščanske imovine, so se v izpraznjene prostore v pritličju naselili trgovci, izpranjeni prostori v I. nadst. pa so se uporabili za nujno razširitev uradnih prostorov finančnega in trošarinskega oddelka mestnega poglavarstva v Ljubljani. Uradni obeh oddelkov bodo sedaj smotno razvrščeni v enem nadstropju in bodo imeli skupen vhod v finančni odd. iz Nabrežja 20. septembra, vhod v trošarinski urad, oziroma kakor se sedaj imenuje odd., pa iz Pogačarjevega trga. Trošarinski odd. ima prostore ob Lingarjevi ul., finančni odd., pa ob ostalih treh frontah poslopja. Poslovanje za stranke v novih prostorih prične v sredo, dne 8. marca in od tega dne bo tudi edini dohod v finančni in trošarinski odd. mestnega poglavarstva iz Lingarjeve ul. 1, na kar se obistvijo opozarja. Vhod v tehnični odd. mestnega poglavarstva (II. nadst. meščanske imovine) ostane še vedno na Nabrežju 20. septembra; vendar se morejo stranke, ki imajo istočasno opravke tudi v finančnem ali trošarinskem odd., poslužiti tudi stopnišča iz Lingarjeve ulice 1.

Šah

Pred važnim občnim zborom šahovske zveze

Slovenski šahisti z velikim zanimanjem pričakujejo sklepov jutrišnjega rednega letnega občnega zbora Slovenske šahovske zveze. Občni zbor bo v Mariboru. Odbor je razposlal na posamezne šahovske klube okrožnico, v kateri poudarja, da je nujno potrebno, da vsako društvo pošlje na jutrišnji občni zbor svojega zastopnika, ker bodo na dnevnem redu izredno važna vprašanja. Najvažnejše vprašanje, o katerem bo odločno sprejeto letošnji redni občni zbor, bo na vsak način vprašanje, ali naj Slovenska šahovska zveza vstopi v Jugoslovansko šahovsko zvezo ali ne. To vprašanje ni načeto šele zdaj, pač pa so onjem naši šahisti že večkrat razpravljali, a končnega sklepa o tem še niso sprejeli.

Občni zbor bo ob 10 dopoldne v hotelu »Orel«. Ko bo zborovanje končano se bo začel šahovski boj med najboljšimi šahisti iz Maribora in Celja na eni ter ljubljanskimi šahisti na drugi strani. Igrali bodo, kakor sklepajo po dosejanih prijavah, na 12 deskah. LSK bo poslal v ta boj sedem igralcev, pet pa drugi klubji iz Ljubljane. Ta šahovska tekma bo gotovo zelo napeta, ker tudi štajerski šahisti niso kar tako od muh.

Mariborski tatovi pred sodniki

Maribor, 4. marca.

V včerajšnji številki smo poročali o treh razpravah pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Mesarski mojster Lipovšek, ki je bil obtožen, da je svojim stanovskim tovarišem kradel meso, je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapora in na tri leta izgube čistih pravic. Sodišče je strogo sodilo utemeljevalo s tem, da je Lipovšek živel v dobrih gospodarskih razmerah in ga beda ni mogla prisiliti k takim dejanjem. Zato je bila nemogoča tudi pogojna obsodba.

Oba mlada tatova, ki sta kradla iz skladišča trgovca Laha, sta bila obsojena na 4 mesece zapora, pogojno na 4 leta, razprava proti 21 letnemu A. Pajterju iz Rač, ki mu je obtožnica očitala, da je ukradel pol vagona jabolk, pa je bila preložena.

Delo katoliške prosvete na Kočevskem

Čeprav ima mesto Kočevje številne kulturne in narodne organizacije, ki se v javnosti ponašajo zlasti s fraziranjem in čezmernim natečenjem nacionalnosti, imamo v Kočevju dejansko prav za prav samo dve organizaciji, ki s svojim delom in dejanji dokazujejo, da nista samo organizaciji na papirju, temveč krog delavcev, ki streme za prosvetno izobrazbo pa kočevskem nemškem otoku naseljenih Slovencev, za katere se vae do leta 1935 ni nihče brigal. Ti dve organizaciji sta »Slovenska Straža« in »Katoliško prosvetno društvo«, ki ga je tri leta z velikim uspehom vodil okrajni komisar Kužnik H. Obe društvi sta si vzeli v svoj program v čim krajšem času dvigniti kulturno in prosvetno zaostali in pozabljeni slovenski živelj na Kočevskem.

Težko je bilo v Kočevju izvesti takšno delo, če pomislimo, da so pa vse slovenski domovini s ponovno vzpostavljeno prosvetnih društev samo odprli zapečaten domove, je bilo treba v Kočevju napeti vse sile, da se najde, ne morda prosvetni dom, temveč primeren prostor, v katerem bi se prosvetni delavci lahko zbirali. Na posredovanje g. svetnika Škulja je Trboveljska premožkopna družba v Ljubljani odstopila prosvetnemu društvu zelo veliko sobo, ki je še do redukcije delavstva v kočevskem rudniku služila za delavska stanovanja. Agilni kočevski prosvetni delavci so tako dobili streho. Vrgli so se takoj na delo, si postavili igralni oder, in že nekaj mesecev za tem se je »Prosvetno društvo« s svojo igralno družino s komedijo »Glavni dobitek« predstavilo ljudem, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorana. Tako so bili prvi začetki kronani z uspehom in od tu dalje so bile redke nedelje, da ne bi »Prosvetno društvo« prirejal iger in akademij. Za zabavo je poskrbel tudi tamburaški orkester pod vodstvom mestnega organista.

Kultura in prosveta pa nista ostali samo v Kočevju. »Slovenska Straža« je skupno s »Prosvetnim društvom« prirejala v poletnih mesecih izlete v oddaljene kočevske kraje, kjer je potem z živo besedo v obliki akademij, iger, predavanj, deklaracij itd. nudila tam živečim Slovincem to, kar so oni že vsa prejšnja leta po krivdi oblaetnih činiteljev pogrešali. In tako sedaj ni nedelje, da ne bi kočevsko prosvetno društvo obiskalo pozabljene in germanizirani izpostavljeni kočevske Slovence v oddaljenem Mozlju, Kočevski reki, Gotenici, Grčaricah, Dragi itd. In s kakšnim navdušenjem jih tamkaj naseljeni Slovenci sprejemajo, vedno povedati samo oni, ki se teh prepotrebni poletnih potovanj udeležujejo in tudi pri prireditvah sodelujejo.

Za elektrifikacijo Dravskega polja

Prebivalci Dravskega polja že dolga leta opazujemo, kako se naglo in razkošno elektrificirata Gorenjska in Dolenjska, mi pa s svojimi pogostanji s Falu, d. d. stojimo vedno na isti točki. Sicer smo v njeni bližini, a ona daje prednost industrijskim krajem.

Zato smo se prebivalci Dravskega polja, zbrani na manifestacijskih zborovanjih v Sv. Marjeti na Dravskem polju in na Ptujski gori dne 5. febr. 1939, odločili poslati odločujočim činiteljem tole resolucijo:

1. Naglemu tehničnemu razvoju mora slediti tudi poljedelstvo z izkoriščanjem vseh tehničnih pridobitev, kar mu omogoča ravno priklop na električno omrežje;

2. Električna nudi prebivalstvu izboljšanje higienskih razmer v hiši in družini ter sanacijo vasi. (Na Ptujski gori tisoči romarjev in izletnikov paragrafovo vode. Kaj naj začne novonastavljen »Zdravstveni dom« brez elektrike?);

3. Električna nam prihrani pri napornem delu in času;

4. Kmetovalcu omogoča cenejšo in večjo proizvodnjo na istem zemljišču;

5. Omogoča naselitev industrije in obrtnikov med nami, ki smo v neposredni bližini Maribora, Ptuja in Drave.

Zaradi tega se obračamo na vse odločujoče oblasti in faktorje, zlasti pa na:

a) Kralj. bansko upravo v Ljubljani, da takoj prevzame elektrifikacijo Dravskega polja, kjer so pripravljena dela že končana, prebivalci pa so pripravljivi tudi na žrtve;

b) Vse gg. državne poslance in banke svetnike v Sloveniji, da se povsod in vedno zavzemajo za elektrifikacijo Dravskega polja, odn. nam odobrijo kredit za izvedbo načrtov;

c) Kmetijsko zbornico kot strokovno organizacijo, da zagovarja naše, povsem opravičene težnje za povzdigo kmetov;

d) Državni higienski zavod v Ljubljani, da zaradi izboljšanja higienskih razmer priporoča naše prošnje;

e) Vse ostale, n. pr. Zbornico TOI, SEI itd., da nam pomagajo.

Pripravljen odbor Sv. Marjeta na Drav. polju. (Slede pečati in podpisa 5 občin in 5 zadrug.)

Drobne iz Kranja

Gripa se je hudo razpasla med tukajšnjim prebivalstvom. Skoraj v vsaki hiši imajo bolnika. V gimnaziji je v zadnjih dneh izostalo nad 90 dijakov. Februarja in prve dni marca je bilo tudi že lepa številu mrtvih, večina starejših ljudi. Med njimi sta bili tudi starki, ena 96 letna, druga pa 88 letna.

Kranjska policija je prišla 46 letnega delavca M. K. iz Velike Kladiše, ki je obdolžen, da je storil grd zločin na 6 letni Olgici, doma na Primorskem. Olgica je šla k novemu kranjskemu pokopališču trgati cvetlice. Imenovani delavec jo je povabil s seboj in jo odpeljal v bližnja baraka. Dekletke se je proti večeru vse preplašeno vrnilo domov in med jokom povedalo materi o gnusnem zločinu. Ubožega otroka je mati peljala k zdravniku dr. Pančetu, nato pa je zločinca prijavila policiji. Arretirani taji vsako krivdo.

Precej boljši red je po kranjskih ulicah, odkar je nastopilo moštvo državne policije. V veliko sramoto so našemu mestu še nekatere gostilne, iz katerih se ališijo ob vsaki uri zategli glasovi harmonike, petje in vpitje pijanih ljudi ter čisto tudi prepriji in razgrajanje. Upamo, da bo policija nekoliko pogledala tudi v te zakotne gostilne in naredila tako težko pričakovani red.

Vremensko poročilo

Kranjska gora: —8, sončno, 15 cm snega, sen. Vršč: —5, sončno, 55 cm snega, pršič. Planica-Slatina: —3, sončno, 30 cm snega, sen. Peč-Petelinjek: —6, sončno, osonje 50 cm pršiča, prisojno sen. Poljčulka: —6, sončno, 5 cm pršiča na 60 cm podlage. Bohinjski-Zlatorog: —3, sončno, 10 cm snega, osenjen. Dom na Komni: —6, sončno, 145 cm snega, pršič. Dom na Voglu: —4, sončno, 140 cm snega, pršič. Krivavec: —6, sončno, 60 cm snega, pršič, po robovih osenjen. Velika planina: —6, sončno, 40 cm snega, osonje pršič, prisojno sen. Seniorjev dom: —7, sončno, 40 cm snega, pršič. Koča na Pesku: —7, sončno, 60 cm snega, pršič. Mozirski kočar: —6, sončno, 65 cm snega, pršič. Peca: —7, sončno, 50 cm snega, sen.

Tisoči naših društev so brez svojega osrednjega sedeža. Če daruješ za osrednji slovenski prosvetni dom v Ljubljani, pomagaš tem društvom in samemu sebi!

Hervey Allen:

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

Večer, ki sem ga preživel z Mayerjem, je bil nadvse zanimiv. Po mojem opisu, kako ta Jud živi, je težko razumljivo, da ima on in njegova rodbina veliko moč na evropskem denarnem trgu. Njegov oče, ki živi v Frankfurtu, zdaj z denarjem zalaga volilnega kneza Hessen-Kasselskega. Istočasno je izposloval za danskega kralja državno posojilo deset milijonov dolarjev, pri čemer je najbrž tudi Ouvrard soudeležjen. Stirje bratje so — Anzelm, Salomon, Nathan in Jakob. Anzelm ima velik vpliv v Severni Nemčiji in ima pri pruskih in bavarskih državnih posojilih precej deleža; Salomon vodi podružnico na Dunaju in je dosegel prav tako velike uspehe. Nathan, moj tukajšnji prijatelj, je bil pred kakšnim letom poslan v Anglijo, da bi z denarjem založil angleško industrijo. Svojo hišo ima v Manchesteru, hiša v Londonu je samo mimogrede zatočišče, nekakšno skrilavišče, se mi zdi.

Poročam ti kolikor mogoče izčrpano o tej rodbini, ker se mi zdi, da boš tudi ti moral kmalu računati z njimi. Oni vodijo svojo trgovino iz neznanega vzroka pod imenom »Rotschild«. Zakaj, tega mi Nathan ni hotel povedati.

Njihov način poslovanja je zelo zanimiv. Vsak teh bratov naj bi bil na kraju, kjer je finančno žarišče. Otroci bratov naj poročijo sestrice. Glavna stvar je skupnost, eden dela za vse in vsi za enega. Glava družine ostane v Frankfurtu. Jakob, ki je še napol otrok, naj bi pozneje prevzel mesto v Parizu. Medtem vodi Nathan angleško podružnico in gre večkrat tudi v Pariz. Tako je bilo tudi tedaj, ko smo se tam srečali.

Bratje imajo razpeto celo omrežje političnih in trgovskih agentov v vseh važnejših krajih. Poštni golobje prenašajo pošto in vzdržujejo s pismom zvezo med posameznimi kraji. Zaradi tega so vedno pravočasno obveščeni o dogodkih na trzišču, da lahko kupujejo in prodajajo. Hiša v Hammersmithu je, kot sem videl, postaja poštnih golobov za Anglijo. To sem uganil že takrat, ko je dospel oni golob ob mojem prvem obisku pri Mayerju. Od tedaj sem videl že precej golobje pošte, ki je prispela in so jo verjetno spet odposlali naprej. Mayer sam mi ni črnil o tem niti besedice. Pravi, da je ljubitelj

171

golobov, pa mu tudi verjamejo. Njegova sestra vodi gospodinjstvo v Hammersmithu in nima nobenih služabnikov. To je značilno. Vse ostane v rodbini. Po najinem prvem sestanku sva se še večkrat videla. Upam, da se mi bo posrečilo, pripraviti ga do tega, da se bo začel zanimati za mehanični načrt. Toda, o tem na drugem mestu.

S Hickeyem sva se drugi dan peljala h kapitanu Bitternu v Chelsejo, kjer biva s svojo nečakinjo — vdovo in dvema deklicama v majhni hiši. Tudi naslonjač sva vzela s seboj.

Sam sem šel h kapitanu. Mislim, da me ima zelo rad, čeprav bi mu tega nihče ne prisodil. Ki je omenil stol, sem mu enostavno rekel, da sem ga — kot se tudi razume — pripeljal s seboj. Obžaloval sem njegovo nezgodno s stolom in mu v znamenje svoje vere v Boga s Spitalfielda obljubil, da bom poskrbel za dostojno vzgojo njegovih dveh pranečakinj, ki sta, kakor je rad ponavljal, res ljubki, ljubki punčke.

Pomiril se je. Bil je popolnoma zadovoljen s tem in se je celo nasmehnil, ko so prinesli stol v sobo. Njegova nečakinja, ki me je pospremila skozi majhen vrt, mi je rekla s solzami v očeh, da bo zdaj ona pazila na to, da strje ne bo naredil nobene neumnosti več. Tako sem ga zapustil v njegovem udobnem naslonjaču, ki me z nagrado vred, katero je Hickey dobil kot plačilo za »diplomatsko službo«, stal sedem sto funtov. Ker pa mi je ta stol pripomogel do tega, da sem spoznal Mayerja, se mi zdi, da je bil toliko tudi res vreden.

Svetloba se je pravkar prikradla skozi zavese v mojem novem stanovanju. Moram končati. Bratovi so mi pred dvema dnevnoma končno veljavno izročili Bonnyfeathrovo zapuščino.

Moj Bog, saj je že sedma ura zjutraj, če ure na protestantovskih cerkvah le prav kažejo.

27. januarja 1892.

Tako daleč sega moj dober sklep, da bom jutri pismo dokončal. Spet sem zamudil slo. Toda gospod Henry Hope se pelje potujočim v Amsterdam, pa se je ponudil, da vzame pismo s seboj in ti ga pošlje v Pariz.

Rajši bi ti o stanju mehaniškega načrta podal kratek izveček, kakor pa da ti pišem, kako so se vse podrobnosti odigrale.

Kakor hitro so moji osebni posli postali jasni, sem sporočil gospodu Thomasu Baringu, da polagam veliko važnost na to, da bi

siru Francisu osebno izrekel svojo zahvalo. Bil je ravno v Richmondu pri gospodu Henryju Hope, ki si tam postavlja svojo novo hišo. Sicer sem se pa čisto na novo premislil in si nabavil vse mogoče obleke, ne da bi pri tem varčeval. Hickey mi je to nasvetoval. Razvil se je v odličnega »dandyca«. Razume se na dober okus in ve za najboljše krojače, dobavitelje in trgovine. Ne lažem, da mi je bilo v veliko zadovoljenje, ko sem videl neko gotovo siroto brezhibno oblečeno. Ta moja viteška oprema! Na vsak način sem se peljal v Richmond v tako sijajni opremi, da je že mejila na prevernost. Sprejem, ki mi ga je pripravil sir Francis Baring, mi bo vedno eden mojih najlepših spominov na ta mrzi otok. Očividno je bil vesel moje vdane hvaležnosti. Prekinil me je in začel govoriti o svojih šolskih tovariših, Johnu Bonnyfeathru in tvojemu očetu Johannu Noltu. Vprašal me je po tebi in poudarjal svoje veliko zadovoljstvo nad tem, da sta se »sinova«, kot se je izražal, njegovih šolskih tovarišev, izkazala za tako silno sposobna človeka. »Najlepše na svetu«, je dejal, »je plemeniti prijateljstvo. Upam, da se bosta oba poročila in imela otroke.« Polagal je na to veliko važnost in me nato vprašal po tvojih poslih v Parizu. Tako sem lahko nepriljudno napeljal pogovor na mehanični načrt in mu sporočil, da sem prinesel s seboj nakazilo za zakladne menice od Ouvrarda.

Reci, prosim, Ouvrardu, da je na sira Francisu naredilo njegovo, Ouvrardovo, zaupanje in resno prizadevanje, da bi pospešil načrt, najgloblji vtis. Vso to zadevo je do dna natančno vzel v pretes in povabil potem tudi gospoda Henryja Hope. In tako je minilo dopoldne. Ostal sem na kosilu, popoldne pa smo nadaljevali s pogajanji.

Baring in Hope sta prepričana, da Ouvrard misli resno. Predjem en milijon dolarjev smatra za zadostno vsoto za izvedbo podrobne organizacije v Ameriki. Zahtevata pa neomejeno pooblastilo za investicijo kapitala, prosto izbiro agentov, ki naj v Ameriki vodijo podjetje in ki bi se jim poverila pošiljatev blaga. Vsa zveza med Baringom v Londonu, Hopejem v Amsterdamu in Ouvrardom v Parizu mora brezpogojno ostati tajna. Vsakemu dopisovanju z Anglijo naj se izogne. In gospod Ouvrard mora priti osebno v Amsterdam, da izroči podjetju Hope jamstva za to, da je pripravljen za to in da more mehaniško zakladno menico v zagotovljenih okoliščinah staviti na razpolago.

Od tu in tam

Načelna razprava o proračunskem predlogu v Narodni skupščini se ni zaključila, ker se je jalo k besedi 40 govornikov, med njimi 18 iz opozicije. Opozicijski poslanci so v svojih govorih naglašali nujnost sporazuma s Hrvati in dejali, da sicer ne bodo glasovali za proračun, pač pa ne bodo delali vladi Dragiša Cvetkovića nobenih težav pri pripravljanju terena za sklenitev sporazuma s Hrvati. Zlasti je imel v tem smislu zanimiv govor polanec Lazica Marković, ki pripada skupini starega Aca Stanovića. Izjemo je delal le bivši član JNS poslanec Josip Cvetič, ki se je bil po naklonjenosti dr. Stojadinovića vtihtal v vrste JRZ. Ta je navajal staro lajno in govoril o narodnem edinstvu, kakor se je bil pač navadil še v prejšnjih letih. Na vprašanje, v čigavem imenu govori, je dejal, da v svojem, ker se mu zdi njegova ideologija silno (!) važna za obstoj države.

Pripravljalna dela za zgraditev železniške proge od Metkovića do novega hercegovaškega pristanišča Ploče so skoraj gotova. Železniška uprava je morala razlasiiti večino zemljišč, skozi katera bo tekla proga, in plačati za svet poldrugi milijon dinarjev. Največje težave pa ima z vasjo Komin selo, kjer bi morala dati podreti okrog 50 hiš, ki leže na železniški trasi. Ker so te hiše večinoma združene in bi potem takem železniška uprava morala denar za odkupnino izročiti upnikom, bi ostali vsi posestniki brez doma in brez denarja. Zaradi tega pa sedaj iščejo primeren način, da bi vsaj v neki meri zadovoljili te ljudi. Večina predorov je že izvršanih, postavljena so tudi postajna polopija. Prihodnji mesec bodo že polagali tračnice.

Izliv reke Neretve čisto in poglabljajo že več mesecev. Neretva, ki je bila do nedavnega plovna prav do Metkovića, se je polagoma zasipavala s kamenjem, dokler se niso začele zaradi plitvosti pojavljati nesreče. Lani je plitvine nasledile več ladij. Vlada je zaradi tega dala korito očistiti. Iz struge so spravili že okrog 100.000 kub. metrov peska in kamenja, ki ga porabljajo za nasip nove železniške proge na desni obali reke ter za temelj novi jadranski cesti, ki pelje tam mimo.

Novo ravnateljstvo Pokojniškega zavoda v Zagrebu je imenoval minister za socialno politiko Miloje Rajaković. Pred nekaj meseci je bilo sicer že imenovano prvo ravnateljstvo, vendar pa so v njem sedeli skoraj izključno ljudje, ki so uživali naklonjenost dr. Stojadinovića. Vse hrvatske namenske organizacije in tudi delodajalci so se pa sestavi ravnateljstva upirali in sedaj pod vlado Dragiša Cvetkovića uspehi. Imenovano je bilo novo ravnateljstvo, v katerega so prišli zastopniki vseh namenskih in delodajalskih organizacij.

Najneje elektrini tok bodo imeli Karlovčani. Elektra v Oslju je tako preobremenjena, da je začela mestna občina v Karlovcu misliti na to, kako bi omejila porabo električnega toka. Dosele so v mestu plačevali porabljeni tok pavšalno, in sicer od žarnice. Poslej pa bodo namestili povsod števec, obenem pa znižali cene toka. Kakor so izračunali, se bo elektrini tok pocenil za približno 25%. Z ukinitvijo pavšalnega plačevanja pa so zadovoljni tudi potrošniki, ker bodo plačali le toliko toka, kolikor ga bodo dejansko porabili.

Na poti na sodišče je izvršil dve tatvini član razbojniške tolpe, ki je bila pred nekaj dnevi strogo obsojena v Šabcu. Sodišče je namreč izreklo nad šestimi smrtno kazen, nad dvema dosmrtno in nad ostalimi skupaj 135 let roboje. Med pomagati je bil tudi Svetozar Bogatič. Sodnik je poslušalcem odkril, da se iz toka, ki mu je bilo dovoljeno, da se iz svobode brani, na poti do sodišča izvrši kar dve tatvini. Opraviči pa se je, češ da je moral na sodišče, pa ni imel niti pare v žepu. Če je hotel priti po zaslužen kazen, je moral denar vendarle kje dobiti. Sodniki pa seveda niso imeli zanj posebne milosti ter so ga obsodili na najvišjo možno kazen. Sploh pa je obsodba sodišča v Šabcu neke vrste rekord. Da bi obsodili kar šest ljudi skupaj na smrt, se v naši državi še ni dogodilo. Državni tožilec je bil z obsodbo zadovoljen, branilci pa so vsi prijavi revizijo in priziv.

38 metrov visok griček se je razklal pri znamenit industrijskem kraju Varešu v Bosni. Ljudje so zadnje čase tako v okolici Sarajeva kakor pri Varešu slišali podzemeljsko bobnenje in s strahom pričakovali, kdaj se bo zemlja zamajala in podrli njihove hiše. Pa le pri Varešu se je čutil lahen potres, nakar se je razklal mal griček. Zemlja se je sesula na glavno cesto, ki je bila za nekaj dni nesposobna za promet. Hujše nesreče ni bilo.

Borba za znanega teniskega prvaka Punčeca se razvija zadnje dni med Zagrebom in Belgradom. Belgrajčanom se je posrečilo, da so Punčeca izmamili v svojo sredo in ga pridobili za to, da se je spustil v kupčijo za nakup nekega gostinskega lokala. Čim* so za stvar izvedeli zagrebški športni krogi, so se takoj Punčeca lotili in ga spet pridobili nazaj za Zagreb. Brž so zbrali zanj okrog 200.000 dinarjev, s katerim mu bodo kupili drug lokal v Zagrebu in mu obenem omogočili, da bo plačal 50.000 dinarjev, ki zapadejo z njegovo menico, s katero se je obvezal za nakup belgrajškega lokala. Tako se je radost belgrajških športnih krogov hitro spremenila v razočaranje. Prekrižani so jim s tem račun, da bodo imeli teniskega prvaka Punčeca, ki bi po vsej nastopal doma in v svetu za belgrajške barve.

Trikrat je bila prodana komaj 13-letna nevesta Hajrija Jahović iz Kosovske Mitrovice. Prvi ženin je bil 30-letni Imer, ki se je preživljal s trgovino. Ker pa le ni mogel naprej, je naredil načrt, kako bo kupil za mal denar ženo in jo potem za večji denar prodal. Stopil je k sosedu Suljoviću in hotel od njega kupiti Hajrijo. Ker pa je ponudil zanj le en tisočak in 13 metrov drv, ni bilo s kupčijo nič. Ta čas pa se je že javil drug ženin Osman Smajević. Od dekletovega očeta je dobil pristanek, ker je ponudil tri tisočake. Na svatbi pa je Hajrija svojemu možu pobegnila in se skrila pri 20-letnem Musi. Razjarieni Osman je zahteval od njenega očeta povračilo kupnine. Ker oče ni imel sam denarja, si ga je moral izposoditi, in je dobil od Imera tisočak in drva pod pogojem, da mu pripelje Hajrijo. Oče je dogovorjeno storil in pripeljal Hajrijo. Šele sedaj se je Imeru posrečila kupčija. 20-letni Musa bi rad dobil Hajrijo nazaj in je zato Imerju dal 20 jurjev. Tako je Musa imel ženo, Imer pa sedem jurjev, s katerimi si je kupil voz in konja, da bo vozil svoja drva naokrog.

V slavonskih vaseh so se začeli naseljevati Hrvati iz Zagorja in drugih krajev, ki so prenaseljeni. Zbero se večje skupine, ki kupijo plodno zemljo in si ustanove novo naselbino. Običajno so to kolikor toliko premožne družine, ki imajo toliko denarja, da si postavijo novo hišo. Ena takih novih naselbin je Našice Zagorci, druga pa v okolici Djakova.

Po potih, ki so jih utrle pred nami uprave velikih mest:

V Ljubljani se zdravstveno skrbstvo odločno boljša

Ljubljana, 4. marca.

Zadnja leta so se tudi v našem belem mestu začele zdravstvene razmere izdatno boljati. Mero-dajni činitelji so poskrbeli, da smo dobili zdravstveno skrbstvo, ki se drži načel, po katerih se ravna vsa mesta in narodi. V ta namen je bilo poskrbljeno, da so se začeli izvajati ukrepi, ki razmah bolezni že predhodno onemogočijo. Med te ukrepe prav gotovo spada tudi cepljenje proti kozam, preskrba mesta z dobro pitno vodo, ukrepi proti mazaštvu, oskrba mesta z dobrimi bolnišnicami in sanatoriji ter z izvršnim zdravstvenim osebje in podobno.

V Ljubljani je bilo (damo primer) leta 1937 cepljenih 779 otrok. Od tega jih je bilo telesno prav dobro razvitih 203 ali 26,06%, dobro razvitih 494 ali 64,69% in slabše razvitih 82 ali 9,25%. Od 779 otrok, ki so bili cepljeni proti kozam, jih je bilo 745 dojenih in le 34 nedojenih.

Preskrba mesta s pitno vodo

Prejšnje čase so se zlasti v mestni okolici rada javljala obolenja na črevesju in epidemije, vse posledica slabe pitne vode. Že pred vojno, še bolj pa pozneje, pa so se mero-dajni posvetili skrb, da bi naše mesto in bližnja okolica dobila vodo, ki bi bila okusna in zdrava. In to se jim je tudi posrečilo. Voda je zdaj v vsakem oziru popolnoma neoporečna. Prav tako pa je bilo poskrbljeno tudi, da je oskrba obratovalnic in trgovin z živili, ki zahtevajo čistega ledu, neoporečna. Treba pa bo še poskrbeti za reden, hiter in higiensko neoporečen način prevoza ledu iz mestne klavnice na dom posameznih strank. Leta 1937 so se pojavila v Sloveniji tifuzna obolenja, ki so bila dokazano povzročena po uporabi naravnega ledu iz ribnikov, raznih mlakov itd. Razni »bajerji« okrog mesta so bili pregledani na pobudo mestnega fizikata s sodelovanjem nadzornega organa Higienskega zavoda. Leta 1937 je izšel uradni razglas o prepovedi uživanja takega ledu. Izvršena so bila sicer neznatna sanacijska dela, vprašanje pa še ni ustrezljivo rešeno.

V preteklem letu je bilo vodovodno omrežje povečano za 7379 metrov novih vodovodnih cevi, in sicer 6889 metrov glavnih napeljavnih in 489 metrov razdeljenih cevi. Leta 1937 pa je bilo na novo položenih 4971 metrov vodovodnih cevi. To-rej je bilo v obeh letih skupno položenih predvsem v nanovo priključenih mestnih delih 12 km in 350 metrov novih cevi. Celotno vodovodno omrežje je merilo lani 161.680,55 metrov. K vodovodnemu omrežju je bilo leta 1938 nanovo priključenih 221 hiš, montiranih je bilo 34 novih hidrantov, napravljen pa je bil tudi en javni hidrant. Leta 1938 je bilo stocenih 5.540.451 m³ vode, to je za 208.049 m³ več kakor prejšnje leto. Povprečna poraba vode na dan je znašala 15.179 m³, na posameznega prebivalca pa je dnevno prišlo 161,48 litrov vode, za 6,07 litrov več kakor l. 1937.

Osebe in zdravstvene ustanove

V našem mestu imamo razne sanatorije, lekarne, bolnišnice in zdravstvene zavode, med katere spada tudi ustanova šolske poliklinike. Sanatoriji so naslednji: Leončič, Slajmerjev dom in sanatorij Emona. Lekarni je v Ljubljani vsega skupaj 15. Število zdravstvenih potrebam prebivalstva. Bolnišnice in zdravstveni zavodi pa so naslednji: obč. državna bolnišnica, bolnišnica za ženske bolezni in porodnišnica, bolnišnica za duševne bolezni (na Poljanskem nasipu ter v hiralnici sv. Jožefa), banovinski inštitut za zdravljenje in raziskavanje raka, mestno zavetišče, hiralnica sv. Jožefa, zavod za zdravstveno zaščito mater in dece, dravska stalna vojna bolnišnica, mestna šolska poliklinika, državna šolska poliklinika, protituberkulozni dispanzer, socialno-medicinski oddelk higienskega zavoda ter dve privatni ortopedični telovadnici. Ugotoviti moramo, da je po izkušnjah število bolnišnic in zdravstvenih zavodov odločno premajhno.

Prav važna za zdravje je snaga, zato mestni fizikat skrbno nadzoruje vse javne kraje, kakor so to kopališča v Ljubljani: mestno kopališče v Prečni ulici, kopališče v mestni hiši v Jegličevi ulici, javno kopališče pri Okrožnem uradu za varovanje delavcev, v starem poslopju hotela Slon ter v sokolskem domu na Taboru. Zimski bazen SK Ilirije ima športni značaj, kopališče v mestni hiši na Jegličevi cesti pa ima predvsem krajeven pomen ter služi bolj ali manj le velikemu številu strank v mestni hiši sami. Omenjena kopališča še zadostujejo potrebam prebivalstva. Za potrebe svojega delavstva je občina dobro poskrbela, ko je uredila posebno kopališče v bivši šempetški vojašnici. Delavci pa dobivajo tudi brezplačne karte. Ker so mestni ubožci pogosto zanemarjeni in imajo tudi mrčes, bo treba zanje postaviti ali urediti posebno kopališče. Morda bi bilo tudi dobro, če bi bilo izključno v ta namen določeno kakšno že obstoječe kopališče.

Zdravstvena pomoč raznim ljubljanskim šolam (21 je v Ljubljani ljudskih šol, srednješolskih zavodov je 7, strokovnih šol je 8, imamo pa tudi sicer nepopolno univerzo) je dobro organizirana. Osnovnim šolam nudijo zdravstveno pomoč organi mestnega poglavarstva, srednjim šolam državna šolska poliklinika, univerza pa ima svojo bolniško blagajno, ki tudi prav dobro in smotno deluje.

Mestni fizikat je poskrbel za red in snago tudi na pokopališčih. Pokopališče pri Sv. Križu je zdaj prav lepo urejeno. Mrtvašnice bodo prav gotovo odlično nadomestile Zale, ki zdaj naglo rastejo iz tal in bodo že v najkrajšem času lahko služile svojem namenu. Mestni fizikat je predlagal tudi poseben krematorij za sežiganje mrhovine, ki bo začel obratovati po vsem videzu že letos in bo opravljal važno nalogo.

Velika skrb je bila posvečena tudi higieni na mestni klavnici, ki je urejena povsem moderno ter je v njej dnevno lahko zaklanih do 120 goved, 400 drobnice in 450 prašičev. Nima pa žal še kontumacijskih hlevov in kontumacijskih prostorov za sumljivo živino. Ta stvar pa bo končno tudi rešena že v najkrajšem času.

Prav posebno strogo je nadzorstvo nad raznimi prodajalnami živin, nad gostilnami in podobnimi obrati. V Ljubljani je bilo lani 23 restavracij, 239 gostiln, 14 kavarn, 29 buffetov, vinotokov in krčem 45, ljudskih kuhinj 19, hotelov 7, pekarn 72, mlekar 74, drugih obratovalnic z živili pa je 1172. Vsi navedeni živiliški obrati so pod stalnim nadzorstvom mestni organi jih redno pregledujejo. Uradnih higienskih pregledov je bilo lani izvršenih v gostilnah in sorodnih gostinskih obratih 2089, v ostalih obratovalnicah z živili pa 1842. V bakteriološko kemično odnosno fizikalno preiskavo je bilo poslanih 15 vzorcev pitne vode in 3330 vzorcev raznih živin. Lani je bilo zdravstveno pregledanih 3575 uslužbencev v obratovalnicah z

živili. Trije so imeli tako tuberkulozo, da jim je moralo biti prepovedano nadaljnje delo v obratovalnicah z živili, 17 pa jih je moralo delo pustiti začasno.

Ostali zdravstveni ukrepi

Da bi čim bolj zavirali širjenje in nastanek raznih bolezni, so mero-dajni faktorji uvedli tudi strogo kontrolo brivnic, ki jih je bilo lani v Ljubljani 127, kontrolo nad dvorišči, ki so v glavnem v zadovoljivem stanju, kontrolo nad higienskimi razmerami v prenočiščih (prenočišča nudi tujcem 7 hotelov in 7 prenočišč s skupno 368 sobami). Nadzorstvo nad zapori (sodnimi, policijskimi in mestnim) opravlja sodni policijski zdravnik, za mestno odgonsko postajo pa mestni zdravnik. Izdanih je bilo mnogo strogih odredb, ki zadevajo pometanje javnih komunikacij, gnojšč, cestni promet, smetenje in podobno. Zlasti važno je bilo vprašanje stranišč. Tod so bile izdane še posebno stroge odredbe. Mestni fizikat vodi poseben higienski kataster, v katerem so zabeleženi dnevi revizij, odredbe, urgence in uspehi. Lani je bil ustanovljen poseben asanacijski odbor, ki ima nalogo, da poskrbi za zboljšanje zdravstvenih razmer zlasti na mestni periferiji. Tudi zdravstveno propagando bo treba razširiti zlasti po periferiji.

Kanalizacijsko omrežje se je lani podaljšalo za 3501 meter (v celem zdaj 91.140 m). Javnih stranišč je v Ljubljani 21, od teh jih nekaj še ne ustreza popolnoma higienskim zahtevam. V petih letih bo postavljenih še 18 javnih stranišč.

Za onemoglo meščano bo mestna občina kupila graščino na Bokavcih, ki bo odlično nadomestila Mestno zavetišče. Lani se je začelo tudi s poklicnimi posvetovalnicami, izpopolnjena je bila tudi nedeljska dežurna služba na mestnem fizikatu, mestni zdravnik so zdaj organizirali tudi že vso zdravstveno službo za slučaj plinskega napada. Opravljenega je bilo še mnogo drugega dragocenejšega dela, toda že navedeno jasno kaže, da se naše zdravstveno skrbstvo lepo dviga.

Mlad ubijalec pred sodniki

Maribor, 4. marca.

Danes se je zagovarjal pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča 19letni blapec A. P. iz Leskova zaradi uboja, ki ga je zakrivil dne 6. avgusta preteklega leta. Obtožnica pripoveduje, da so ta večer pri posestniku Antonu Hajdinaku fantje, med katerimi so bili obtožene, pokojni Ivan Herić, Ivan Zupanič in Alojz Koren, ličali koruzo. Starejši fantje so bili nekoliko vjnjeni, vendar ne hudo. Do prepira med fanti ni prišlo, pač pa je užalilo obtoženca povsem mirno opozorilo nekaterih, da nima pravice naganjati mlajših fantov domov, zlasti ne s suvanjem in z grožnjami, da jih bo pretepel. Okoli 11. zvečer se je obtoženi A. P. odpravil na pot proti domu, pri odhodu pa je še na dvorišču zagrozil, da se bo vsak, ki bo šel za njim, znašel v »stolenkamirje«. Za obtoženec je odšel prvi pokojni Herić, za njim pa še ostali. Slednji so naenkrat zaslišali Herićev presunljiv krik: »Joj, zdaj me je pa zabodel v srce.« Kmalu zatem se je pri njih zopet pojavil Herić ter se pred njimi zgrudil na tla. Težko ranjenega so takoj odpeli v bližnjo hišo, kjer je izdihnil. Sodni izvedenec je ugotovil, da je dobil zabodljaj v levo stran prsi in da mu je nož prodrl v notranjost prsne dupline in prebodel pljuča. Razen te poškodbe je dobil še nekaj lažjih poškodb po desni strani hrba in na levi roki. A. P. priznava krivdo, izgovarja se z veliko razburjenostjo, v kateri je izvršil usodni napad na Herića.

Razprava ob času poročila še traja.

Kurji tat na zatožni klopi

Danes so sodniki mariborskega malega senata imeli opravka s predznim kurjim tatom, 28letnim posestnikom Antonom Lebnom iz Cvetkovec. Obtožnica mu očita, da je v času od januarja 1937 pa do februarja 1938 pri raznih posestnikih izvršil 21 tatvin perjadi. Udeleževal se je zlasti v krajih Mihovci, Velika Nedelja, Trgovišče, Ormož in Hajndel. Lehen je okradel skupno 21 posestnikov, katerim je odnesel kokoši, peteline, pure in piščance, vsega kakih 108 kosov v skupni vrednosti kakih 2700 dinarjev. Obtoženec le delno priznava svojo krivdo, večino svojih grehov pa taj, vendar se mu dajo s pričami dokazati. Vse tatvine je izvršil na enak način. Na vratih kokošnjakov je odtrgal ključavnico in tako zlezal vanje. Svojo krivdo hoče olajšati z izgovorom, da je živel v veliki bedi. Priče pa pravijo, da ni tak siromak, da bi si moral pomagati s tatvinami. Ima toliko denarja, da baje kupuje zemljišča in da je pred nedavnim v Cvetkoveh kupil eno njivo.

Razprava ob času poročila še traja.

Športne vesti

Jutri se po več kakor dvomesečnem odmoru zopet začne razburljive tekme za ligško prvenstvo. Naša Ljubljana je morala v Split. Bojimo se po formi našega ligaša, ki jo je pokazal zadnje nedelje, da nimamo pričakovati nič dobrega. Hajduku dajemo v Splitu vse izgleda na zmago. Tekmo med Ljubljano in Hajdukom bo sodil Sarajevčan Rakić. Poleg splitske tekme so še na sporedu: v Belgradu BSK i Jedinstvo in Bask i Jugoslavija, v Zagrebu: Gradjanski i Slavija (Varaždin), v Sarajevu: Slavija i Hašk in v Zemunu novi SK Zemun i Gradjanski (Skoplje). — Naši favoriti so BSK, Jugoslavija, Gradjanski (Z), Zemun in sarajevska Slavija.

Doma imamo še zanimive pokalne tekme LNP: v Kranju ob 15 se srečata: Kranj i Bratstvo (Jesenice);

v Mariboru ob 15.30 na igrišču Železničarja: Železničar i Maribor;

Nad vse bogat spored imajo tudi smučarji. Čim bolj se bliža zimska sezona koncu, tem bolj hite. Glavna in najhujša reč bo alpsko prvenstvo moških na Pohorju. Mariborčani so za 10letnico obetoja svoje zimske podvrze letošnje državno prvenstvo odlično pripravili. Ves cvet našega smučarstva o avlpski kombinaciji je danes v Seniorjevem domu. Mariborčani računajo mnogo na svojega prvaka Mirana Cizla. Bomo videli! Tekme bodo danes in jutri.

Zensko državno prvenstvo v alpski kombinaciji se začne danes in nadaljuje jutri na Rožici. Tudi tu bo borba ostra. Stolec Pavla, Lojzka Praček in Erika Heim so ostre konkurentke za državno prvakino.

V Planjci je pa tudi danes in jutri mladinsko državno prvenstvo. Tudi toč bodo lepe in hude borbe. Končno imamo še na Pokljuki prvenstvo v klasični kombinaciji za prvenstvo LZSP.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer	sko stanje	Temperatura v °C		Relativna vlažnost v %	Oblačnost 0-10	Veter (smer, jakost)	Padavine	
			nad. večj.	na tleh				m/m	vrsta
Ljubljana	771.8	9.4	-2.0	88	mg. 10	SW ₁	—	—	—
Maribor	771.1	9.0	-5.0	90	0	0	—	—	—
Zagreb	772.2	10.0	1.0	70	0	W ₁	0.4	dež	—
Belgrad	771.7	6.0	1.0	80	10	E ₁	0.5	dež	—
Sarajevo	771.6	5.0	-1.0	90	10	0	0.1	dež	—
Vis	767.7	8.0	3.0	70	0	NE ₂	—	—	—
Split	767.4	13.0	6.0	50	0	NE ₁	—	—	—
Kumbar	764.7	14.0	7.0	40	7	NE ₂	—	—	—
Rab	770.5	9.0	4.0	80	3	NNE ₁	—	—	—
Uppovrh	765.2	15.0	8.0	40	6	NE ₁	—	—	—

Vremenska napoved: Jutranja megla, čez dan večinoma jasno in topleje vreme. Najnižja toplota zraka na letališču — 6.5 stopinj Celzija.

Koledar

Danes, sobota, 4. marca: Kazimir.

Nedelja, 5. marca: Janez.

Obvestila

Nočno službo imajo: mr. Leustek, Resljeva 1; mr. Bahovec, Kongreeni trg 12; mr. Komotar, Vič. Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal v soboto od 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Knezova ulica 34-1. (telefon št. 41-52).

Darujte jutri, v nedeljo, dne 5. marca t. l. za brežjanski spomenik slovenskim vojnim žrtvam! Oddolžimo se jim kar najizdatneje v znak hvaležnosti in ljubezni! Oni so naš ponos in naša rešitev!

Mestni trošarinski urad se seli. V ponedeljek in torek se bo selil mestni trošarinski urad iz svojih dosedanjih prostorov v II. nadstr. Kresije v I. nadstropje Kresije, vhod iz Lingarjeve ul. 1. Zato bo urad v teh dneh sprejemal stranke le v nujnih zadevah, v sredo 8. marca pa bo poslovanje urada zopet normalno.

Franciška prosveta M. O. v Ljubljani v priporočilo 5. t. m. ob 5. popoldne ljudsko igro s petjem in godbo v 5. dejanjih »Deseti brate«. Pri predstavi in med odmorom igra lasten šramel kavrtet. Vstopnice ob 3 do 10 din so v predprodaji v pisarni »Pax et bonum« v franciškanem prehodu. Člani popusti!

Ponovno opozarjamo Litifane in Zvanje na Lavjovec koncert Glasbene Matice ljubljanske, jutri v nedeljo ob pol 16 v Sokolskem domu v Litiji. Koncert je namenjen v počastitev skladateljeve 60letnice in bodo na sporedu izključno le njegove skladbe. Izvajali jih bodo: ravnatelj Julij Betetto, Ljudmila Polanerjeva, prof. Marijan Lipovšek ter ženski in mešani zbor Glasbene Matice ljubljanske. Dirigent ravnatelj Mirko Polić. Predprodaja vstopnic je v trgovini Janka Končarja v Litiji.

Prihodnji klavirski koncert bo v petek, dne 10. marca ob 20 v veliki Filharmonični dvorani. Tokrat bo koncertiral svetovnoslavni pianist Nikolaj Orlov, mož izrednega pianističnega daru in prav tako izrednega slovca. Tako bodo imeli ljubljanci zopet prvovrsten umetniški večer — klavirski večer. Spored in vse drugo bomo javili, vstopnice bodo od ponedeljka dalje na razpolago v knjižarni Glasbene Matice na Kongreenem trgu.

»Slovenska šala« je naslov šaljivemu akioptičnemu predavanju s petjem, godbo in recitacijami, ki ga bo imel ob številnih akioptičnih slikah g. dr. Ivo Česnik dne 7. marca ob 8 zvečer v dvorani franciškanke prosvete M. O. v Ljubljani. Priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji v pisarni »Pax et bonum« po cenotnih cenah po 3 din.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.

Sobota, 4. marca: »Prevara«. Premiera. Prem. ab. Nedelja, 5. marca ob 15: Upniki — na plani Izven. Znižane cene.

Ob 20: Žene na Niskavuoriju. Izven. Znižane cene.

OPERA — Začetek ob 20

Sobota, 4. marca: Ob pol 20: »Lohengrin«. Izven. Nedelja, 5. marca ob 15: Pod to goro zeleno. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. Izven. Ob 20: Jesenski manevri. Izven. Znižane cene.

Sobota, 4. marca ob 20: »Prodana nevesta«. Red D.

Mariborsko gledališče

Sobota, 4. marca ob 20: »Prodana nevesta«. Red D. Nedelja, 5. marca ob 15: »Boccaccio«. Gostovanje g. Povheta. Znižane cene. Ob 20: »Automat«. Jodyc. Znižane cene. Zadnjič.

pred

sodniki

Maribor, 4. marca.

Dne 20. decembra preteklega leta so pri posestniku Mihaelu Smigocu v Rodnem vrhu sekali drva. Po opravljenem delu so šli v posestnikovo hišo, kjer so popivali do ene ure zjutraj. Med pivci so bili domači gospodar, Janez Butolen, Martin Pernek, Leopold Smigoc, Lovro Vidovič in Viktor Bigec, ki je ob tej priliki zagrešil uboj, zaradi katerega se je moral danes zagovarjati pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča.

Vidovič se ga je pri Smigocu malo navlekel, pa je zato zabdal svoje tovariše. Vsi so njegova zbadanja mirno prenašali, le Smigoc je pozval Vidoviča, naj miruje, kar pa je slednjega tako razburilo, da je polegnil nož. Posestniku Smigocu se je posrečilo, da je razjarjenega Vidoviča pomiril, nakar je nož zopet vtaknil v žep. Vidovič se z obtoženim Bigecom ni prepiral.

Iz Smigocove hiše je prvi odšel Vidovič, za njim sta odšla Smigoc in njegova žena, nato pa obtoženec. Pernek in Butolen pa sta ostala v hiši, kjer sta nameravala prenočiti. Zunaj hiše je kmalu nastal pretep, v katerem je obtoženec Bigec s polenom udaril na tleh ležečega Vidoviča. Obtoženec je nato zgrabil Vidoviča in ga zavlekel pod streho in pridal

'Ustanova za ugotavljanje javnega mnenja'

Amerikanec Gallup lahko v osmih dneh pove, kaj misli 130 milijonov Amerikancev

Star je 37 let in ga danes pozna vsa Amerika. Morda je poleg vodilnih političnih osebnosti v Ameriki eden najslavnejših ljudi, saj je povzročil pravo revolucijo, ne morebiti politično, pač pa revolucijo s tem, da je iznašel najuspešnejši način, kako se dá v najkrajšem času, v borih osmih dneh zvedeti, kakšno je ameriško javno mnenje o tej ali oni stvari. Mož se piše dr. Georg Horace Gallup. Pove vam n. pr. lahko v nekaj dneh, kaj mislijo Američani o Rooseveltovem oboroževalnem načrtu. Če ste še prav posebno nadežni, vam preskrbi točen odgovor celo v 48 urah. In če bi n. pr. radi vedeli, ali se namerava bodoče vojne na strani Francije in Anglije udeležiti tudi Amerika, vprašajte samo dr. Gallupa, ravnatelja »instituta za ugotavljanje javnega mnenja«, pa vam bo točno odgovoril.

Georg Gallup je miren človek. Ni noben preok in tudi ne kak poseben učenjak. Pa se za to tudi ne poteguje. To je čisto navaden, skromen človek, ki mu je padla v glavo svojevrstna misel. In to misel je tudi pretehtal do dna in jo uresničil. Zamislil si je, kako bi utegnilo biti koristno ne samo zanj, pač pa tudi za vso Ameriko, če bi se dalo vedeti naprej, kakšni so politični tokovi, komu Američani kot svojemu zastopniku najbolj zaupajo, da bo recimo politiko, ali pa kaj drugega vodil tako, da bo najbolj prav. Saj na vse zadnje vsaka stvar, ki je neke vrste prerokovanje, prinaša tudi lepe denarce. Poleg tega pa so ljudje lahko tudi pripravljeni na vse, če vedo res zanesljivo, kaj utegne priti v bližnji bodočnosti. Zato je dr. Gallup sklenil ustanoviti »institut za ugotavljanje javnega mnenja«. Ta »institut« n. pr. more vsak čas ugotoviti, kakšen bo izid ameriških predsedniških volitev. In te volitve predsednika so bile ravno tiste, ki so dale dr. Gallupovu uradu vse priznanje.

Dr. Gallup je bil

pred tremi leti še čisto neznana osebnost

V ugodnem trenutku pa je opozoril vse večje ameriške časopise na svojo ustanovo, ki lahko dá naprej najboljše podatke, kako bodo potekle volitve, in koliko glasov bo dobil ta ali oni kandidat. Časopisi so tedaj postali pozorni nanj, čeprav mu v začetku še niso prav preveč zaupali. Vendar so mu za njegova »preroška poročila« obljubili precej denarja, saj so se zavedali, da bodo njihovi časopisi precej pridobili na ugledu, če se dr. Gallup ne moti. Razne poročevalske družbe so se tudi že nekaj časa prej prizadevale, kako bi zbrale točne podatke, na podlagi katerih bi se dalo vsaj približno sklepati, kakšen bo izid volitev l. 1936 in ali bo izvoljen za predsednika Združenih držav Roosevelt ali pa kdo drugi. Ustanovili so že tudi neke vrste informacijske pisarne, v katerih je bilo zaposlenih mnogo ljudi, ki so zbirali podatke, koga v tem in koga v onem kraju mislijo voliti, Roosevelt ali ne. Uradniki te pisarne so razposlali

po vsej Ameriki na milijone in milijone dopisnic na volivce, da bi tako zvedeli od njih, za katerega kandidata so se odločili. In ta družba je res tudi že pred volitvami objavila, kako bodo volitve izpadle. Meseca oktobra 1936 je sporočila, da bo izvoljen Landon, republikanski kandidat, in sicer z veliko večino.

Prva in zanj odločilna napoved

Tedaj pa se je pojavil dr. Gallup. Obvestil je časopise — svoje odjemalce —, da so vse napovedi omenjene družbe čisto napačne in da bo v resnici izvoljen Roosevelt s 56 odstotno večino. Časopisi so sprva zelo malo verjeli, da bi bil izvoljen Roosevelt, pač pa mnogo bolj, da bo novi predsednik USA Landon.

Zvečer na dan volitev, preden je bil objavljen njihov izid, je bil dr. Gallup ves razburjen. Kupil je neprestano in z največjo nestrpnostjo pričakoval, če se je pri svoji napovedi o izidu volitev zmotil ali ne. To so bili zanj življenjsko važni trenutki. Poslušal je radijska poročila, seševal, koliko je dobil Roosevelt v tem, koliko v onem kraju, primerjal končno številko s svojo napovedjo ter kaj hitro ugotovil, da je bilko dobil. Dobil je od vseh strani, kjerkoli so vedeli za njegovo napoved o izidu volitev, nešteto čestitk, od časopisov — svojih naročnikov pa lepe vsote denarja.

Način tega »prerokovan a«

Je čisto preprost. Dr. Gallupova metoda je praktična uporaba verjetnostnega računa, pri katerem je seveda treba upoštevati vse volivne upravičence. Ti upravičenci tvorijo v tem verjetnostnem računu možne primere, koliko pa je ugodnih primerov, to pa dr. Gallupu pove njegovih 700 pomočnikov, ki so raztreseni po vseh krajih Združenih držav in ki so točno obveščeni o vsakem volivcu, koga bo volil. Ti dr. Gallupovi pomočniki so po večini dijaki, profesorji, na vsak način pa morajo biti inteligentni ljudje, da se Gallup nanje lahko docela zanesa. Od njega dobivajo po pisnih ali brožurkah vprašanja, na katera morajo v najkrajšem času preskrbeti točen, zanesljiv odgovor. In ta vprašanja potem ti dr. Gallupovi pomagači razpošljejo volivcem, ali pa jih sami ustmeno zastavijo. Ne smejo pa biti vprašanja takšna, da je nanja možno dobiti nezanesljiv odgovor. Iz njic se ne sme videti, da kdo »navija« za tega ali onega kandidata pri volitvah. Da bi bila ta vprašanja bolj objektivna, zastavljajo navadno po dve vprašanji: eno pozitivno, drugo pa negativno. Na primer: »Ali ste vi za Roosevelta?« in »Ali ste proti Rooseveltu?« Iz teh dveh vprašanih volivcev pač ne more sklepati, za koga kdo »navija«.

Ljudje so pri tem raziskavanju javnega mnenja razdeljeni tudi po tem, kje bivajo, kakšen gospodarski položaj zavzemajo, koliko so stari, kateremu plemenu pripadajo, dalje po spolu in po politični pripadnosti. Podatki za vsak posamezni

»Ja, revček moj, kaj pa je vendar s tvojim zobkom? Tale te boli, ne?«

kraj povedo torej, koliko je volivcev, koliko možkih in žensk (v odstotkih), koliko belokožcev in koliko črncev itd. Za državico Illinois n. pr. velja, da je 51% volivcev samo v glavnem mestu Chicagu in okolici, a je 57% možkih, 43% žensk. V tej državi je dalje 96% belokožcev in samo 4% črncev.

Vsak, ki je v službi dr. Gallupa, točno ve, kakšen je njegov delokrog in na koga se mora obrniti s prej omenjenimi vprašanji. Po tem novem načinu določevanja ameriškega javnega mnenja pa Gallupovim sodelavcem ni treba stavljati vprašanj vsem ameriškim volivcem, pač pa le kakšnim 6 do 10 tisočim. Če iz teh odgovorov se dá z veliko verjetnostjo sklepati, kaj misli 130 milijonov Američanov. Pomote je kvečjemu za poldrug odstotek. Javno mnenje pa se seveda sčasom menja in ga je treba ugotavljati večkrat, kakor se pač pokaže potreba.

Novo potrdilo, da je ta dr. Gallupov račun od sila točen, so bile tudi zadnje volitve newyorškega guvernerja Lehmana novembra meseca lanskega leta. Pri tej volitvi se Gallup ni motil niti za poldrug odstotek. Napovedal je, da bo Lehman izvoljen z večino 48% glasov, in približno tako se je tudi zgodilo.

Stroški in dohodki

Razumljivo je, da ima Gallupov institut s takšnim ugotavljanjem javnega mnenja tudi precej stroškov. Na leto znašajo ti stroški okoli 800.000 dolarjev. Veliki časopisi pa plačujejo institutu na teden po 500 dolarjev. En sam časopis torej plača na leto približno 26.000 dolarjev. Če ima Gallup kaj dosti odjemalcev, se mu ugotavljanje javnega mnenja gotovo tudi v denarnem oziru odlično obnese. In časopisi radi plačujejo te velike vsote, saj je zanje vsakršna napoved dr. Gallupa nekak »politični barometer«, ki točno napoveduje, v kolikšni meri so v Ameriki ljudje še za demokracijo in kdaj bo njej zagrozila nevarnost.

Takšna »prerokovanja« pa niso možna samo v Ameriki, pač pa povsod drugod po svetu tudi. Saj je bila n. pr. v Angliji tudi že ustanovljena podružnica tega dr. Gallupovega instituta. Način ugotavljanja vsakokratnega mnenja je tudi tu čisto enak kot v Ameriki, prav tako preprost in prav tako uspešen.

Kaj je Gallup že vse ugotovil

Gallup je svoj način ugotavljanja javnega mnenja preskusil že nad tisočkrat. Med drugim je n. pr. ugotovil tole:

75% Američanov veruje v neumrljivost človeške duše.

60% ljudi v Ameriki želi, da bi se vojvoda in vojvodinja Windsorska za stalno naselila v Ameriki.

60% je takšnih, ki odklanjajo vožnjo čez Atlantski ocean, tudi če bi bila ta vožnja zanje brezplačna.

66% Američanov je proti temu, da bi bila za predsednika Združenih ameriških držav izvoljena ženska.

77% ljudi v Ameriki je prepričanih, da je bila zadnje vojne kriva Nemčija in so zaradi tega tudi proti temu, da bi Nemčija zdaj dobila nazaj svoje prejšnje kolonije.

44% jih je prepričanih, da bo letoš v Evropi izbruhnila nova vojna.

94% Američanov smatra, da bo do te vojne prišlo po krivdi Nemčije in Italije.

57% Američanov pa misli, da se bodo Združene ameriške države te vojne udeležile, če pride do nje.

»Barometer«, ki kaže Rooseveltovo priljubljenost

Dr. Gallupov institut poleg tega objavlja vsak mesec, kakšno priljubljenost uživa sedanji predsednik USA Roosevelt. Najbolj priljubljen je bil Roosevelt meseca februarja 1934. Takrat je bilo zanj 69% volivnih upravičencev. »Politični barometer« je dalje pokazal, da je imel Roosevelt najmanj prištevov leta 1935, tedaj ko je poslance poslal na dopust. Tedaj je bilo zanj komaj še 50,5% volivcev. Njegova priljubljenost je do njegove izvolitve za predsednika 1936 nihala med 50,5 in 52%. Ko pa so začeli omenjati, da se poteguje za predsedniško mesto Landon, je Roosevelt takoj spet pridobil na priljubljenosti in je tedaj »politični barometer« pokazal številko 65 zanj. Pozneje je sicer spet nekoliko »padele«, toda pod 50% za Roosevelta še nikdar.

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 4. marca: 12 Plošča za ploščo pisana zmes, godba, vesela in pesmica vmes — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Plošča za ploščo pisana zmes, godba vesela in pesmica vmes — 14 Napovedi — 17 Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersson potpoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih; b) Dogodivščine Miki-miški (članice Nar. gled.) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust, igra Radijski ork. — 18.40 Organizacija in program Zveze bojevnikov (g. prof. M. Ratelj) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Knjige in čitatelji v Južni Srbiji v XIX. stol. (P. Mitropan, Belgrad) — 19.50 Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar) — 20 O zunanjih politikih (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 O žabih, klošabih in drugih rečeh. Kmečki pisan večer. Besedilo napisal inž. O. Muck. Izvajajo člani rad. igr. druž. Sodelujejo: Fantje na vasi in Radijski orkester. Vodi inž. I. Pengov — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Lohka glasba, Radijski orkester — 22.30 Glasba, Radijski orkester — 22.45 Glasba, Radijski orkester — 22.55 Glasba, Radijski orkester — 23.00 Glasba, Radijski orkester — 23.15 Glasba, Radijski orkester — 23.30 Glasba, Radijski orkester — 23.45 Glasba, Radijski orkester — 23.55 Glasba, Radijski orkester — 24.00 Glasba, Radijski orkester — 24.15 Glasba, Radijski orkester — 24.30 Glasba, Radijski orkester — 24.45 Glasba, Radijski orkester — 24.55 Glasba, Radijski orkester — 25.00 Glasba, Radijski orkester — 25.15 Glasba, Radijski orkester — 25.30 Glasba, Radijski orkester — 25.45 Glasba, Radijski orkester — 25.55 Glasba, Radijski orkester — 26.00 Glasba, Radijski orkester — 26.15 Glasba, Radijski orkester — 26.30 Glasba, Radijski orkester — 26.45 Glasba, Radijski orkester — 26.55 Glasba, Radijski orkester — 27.00 Glasba, Radijski orkester — 27.15 Glasba, Radijski orkester — 27.30 Glasba, Radijski orkester — 27.45 Glasba, Radijski orkester — 27.55 Glasba, Radijski orkester — 28.00 Glasba, Radijski orkester — 28.15 Glasba, Radijski orkester — 28.30 Glasba, Radijski orkester — 28.45 Glasba, Radijski orkester — 28.55 Glasba, Radijski orkester — 29.00 Glasba, Radijski orkester — 29.15 Glasba, Radijski orkester — 29.30 Glasba, Radijski orkester — 29.45 Glasba, Radijski orkester — 29.55 Glasba, Radijski orkester — 30.00 Glasba, Radijski orkester — 30.15 Glasba, Radijski orkester — 30.30 Glasba, Radijski orkester — 30.45 Glasba, Radijski orkester — 30.55 Glasba, Radijski orkester — 31.00 Glasba, Radijski orkester — 31.15 Glasba, Radijski orkester — 31.30 Glasba, Radijski orkester — 31.45 Glasba, Radijski orkester — 31.55 Glasba, Radijski orkester — 32.00 Glasba, Radijski orkester — 32.15 Glasba, Radijski orkester — 32.30 Glasba, Radijski orkester — 32.45 Glasba, Radijski orkester — 32.55 Glasba, Radijski orkester — 33.00 Glasba, Radijski orkester — 33.15 Glasba, Radijski orkester — 33.30 Glasba, Radijski orkester — 33.45 Glasba, Radijski orkester — 33.55 Glasba, Radijski orkester — 34.00 Glasba, Radijski orkester — 34.15 Glasba, Radijski orkester — 34.30 Glasba, Radijski orkester — 34.45 Glasba, Radijski orkester — 34.55 Glasba, Radijski orkester — 35.00 Glasba, Radijski orkester — 35.15 Glasba, Radijski orkester — 35.30 Glasba, Radijski orkester — 35.45 Glasba, Radijski orkester — 35.55 Glasba, Radijski orkester — 36.00 Glasba, Radijski orkester — 36.15 Glasba, Radijski orkester — 36.30 Glasba, Radijski orkester — 36.45 Glasba, Radijski orkester — 36.55 Glasba, Radijski orkester — 37.00 Glasba, Radijski orkester — 37.15 Glasba, Radijski orkester — 37.30 Glasba, Radijski orkester — 37.45 Glasba, Radijski orkester — 37.55 Glasba, Radijski orkester — 38.00 Glasba, Radijski orkester — 38.15 Glasba, Radijski orkester — 38.30 Glasba, Radijski orkester — 38.45 Glasba, Radijski orkester — 38.55 Glasba, Radijski orkester — 39.00 Glasba, Radijski orkester — 39.15 Glasba, Radijski orkester — 39.30 Glasba, Radijski orkester — 39.45 Glasba, Radijski orkester — 39.55 Glasba, Radijski orkester — 40.00 Glasba, Radijski orkester — 40.15 Glasba, Radijski orkester — 40.30 Glasba, Radijski orkester — 40.45 Glasba, Radijski orkester — 40.55 Glasba, Radijski orkester — 41.00 Glasba, Radijski orkester — 41.15 Glasba, Radijski orkester — 41.30 Glasba, Radijski orkester — 41.45 Glasba, Radijski orkester — 41.55 Glasba, Radijski orkester — 42.00 Glasba, Radijski orkester — 42.15 Glasba, Radijski orkester — 42.30 Glasba, Radijski orkester — 42.45 Glasba, Radijski orkester — 42.55 Glasba, Radijski orkester — 43.00 Glasba, Radijski orkester — 43.15 Glasba, Radijski orkester — 43.30 Glasba, Radijski orkester — 43.45 Glasba, Radijski orkester — 43.55 Glasba, Radijski orkester — 44.00 Glasba, Radijski orkester — 44.15 Glasba, Radijski orkester — 44.30 Glasba, Radijski orkester — 44.45 Glasba, Radijski orkester — 44.55 Glasba, Radijski orkester — 45.00 Glasba, Radijski orkester — 45.15 Glasba, Radijski orkester — 45.30 Glasba, Radijski orkester — 45.45 Glasba, Radijski orkester — 45.55 Glasba, Radijski orkester — 46.00 Glasba, Radijski orkester — 46.15 Glasba, Radijski orkester — 46.30 Glasba, Radijski orkester — 46.45 Glasba, Radijski orkester — 46.55 Glasba, Radijski orkester — 47.00 Glasba, Radijski orkester — 47.15 Glasba, Radijski orkester — 47.30 Glasba, Radijski orkester — 47.45 Glasba, Radijski orkester — 47.55 Glasba, Radijski orkester — 48.00 Glasba, Radijski orkester — 48.15 Glasba, Radijski orkester — 48.30 Glasba, Radijski orkester — 48.45 Glasba, Radijski orkester — 48.55 Glasba, Radijski orkester — 49.00 Glasba, Radijski orkester — 49.15 Glasba, Radijski orkester — 49.30 Glasba, Radijski orkester — 49.45 Glasba, Radijski orkester — 49.55 Glasba, Radijski orkester — 50.00 Glasba, Radijski orkester — 50.15 Glasba, Radijski orkester — 50.30 Glasba, Radijski orkester — 50.45 Glasba, Radijski orkester — 50.55 Glasba, Radijski orkester — 51.00 Glasba, Radijski orkester — 51.15 Glasba, Radijski orkester — 51.30 Glasba, Radijski orkester — 51.45 Glasba, Radijski orkester — 51.55 Glasba, Radijski orkester — 52.00 Glasba, Radijski orkester — 52.15 Glasba, Radijski orkester — 52.30 Glasba, Radijski orkester — 52.45 Glasba, Radijski orkester — 52.55 Glasba, Radijski orkester — 53.00 Glasba, Radijski orkester — 53.15 Glasba, Radijski orkester — 53.30 Glasba, Radijski orkester — 53.45 Glasba, Radijski orkester — 53.55 Glasba, Radijski orkester — 54.00 Glasba, Radijski orkester — 54.15 Glasba, Radijski orkester — 54.30 Glasba, Radijski orkester — 54.45 Glasba, Radijski orkester — 54.55 Glasba, Radijski orkester — 55.00 Glasba, Radijski orkester — 55.15 Glasba, Radijski orkester — 55.30 Glasba, Radijski orkester — 55.45 Glasba, Radijski orkester — 55.55 Glasba, Radijski orkester — 56.00 Glasba, Radijski orkester — 56.15 Glasba, Radijski orkester — 56.30 Glasba, Radijski orkester — 56.45 Glasba, Radijski orkester — 56.55 Glasba, Radijski orkester — 57.00 Glasba, Radijski orkester — 57.15 Glasba, Radijski orkester — 57.30 Glasba, Radijski orkester — 57.45 Glasba, Radijski orkester — 57.55 Glasba, Radijski orkester — 58.00 Glasba, Radijski orkester — 58.15 Glasba, Radijski orkester — 58.30 Glasba, Radijski orkester — 58.45 Glasba, Radijski orkester — 58.55 Glasba, Radijski orkester — 59.00 Glasba, Radijski orkester — 59.15 Glasba, Radijski orkester — 59.30 Glasba, Radijski orkester — 59.45 Glasba, Radijski orkester — 59.55 Glasba, Radijski orkester — 60.00 Glasba, Radijski orkester — 60.15 Glasba, Radijski orkester — 60.30 Glasba, Radijski orkester — 60.45 Glasba, Radijski orkester — 60.55 Glasba, Radijski orkester — 61.00 Glasba, Radijski orkester — 61.15 Glasba, Radijski orkester — 61.30 Glasba, Radijski orkester — 61.45 Glasba, Radijski orkester — 61.55 Glasba, Radijski orkester — 62.00 Glasba, Radijski orkester — 62.15 Glasba, Radijski orkester — 62.30 Glasba, Radijski orkester — 62.45 Glasba, Radijski orkester — 62.55 Glasba, Radijski orkester — 63.00 Glasba, Radijski orkester — 63.15 Glasba, Radijski orkester — 63.30 Glasba, Radijski orkester — 63.45 Glasba, Radijski orkester — 63.55 Glasba, Radijski orkester — 64.00 Glasba, Radijski orkester — 64.15 Glasba, Radijski orkester — 64.30 Glasba, Radijski orkester — 64.45 Glasba, Radijski orkester — 64.55 Glasba, Radijski orkester — 65.00 Glasba, Radijski orkester — 65.15 Glasba, Radijski orkester — 65.30 Glasba, Radijski orkester — 65.45 Glasba, Radijski orkester — 65.55 Glasba, Radijski orkester — 66.00 Glasba, Radijski orkester — 66.15 Glasba, Radijski orkester — 66.30 Glasba, Radijski orkester — 66.45 Glasba, Radijski orkester — 66.55 Glasba, Radijski orkester — 67.00 Glasba, Radijski orkester — 67.15 Glasba, Radijski orkester — 67.30 Glasba, Radijski orkester — 67.45 Glasba, Radijski orkester — 67.55 Glasba, Radijski orkester — 68.00 Glasba, Radijski orkester — 68.15 Glasba, Radijski orkester — 68.30 Glasba, Radijski orkester — 68.45 Glasba, Radijski orkester — 68.55 Glasba, Radijski orkester — 69.00 Glasba, Radijski orkester — 69.15 Glasba, Radijski orkester — 69.30 Glasba, Radijski orkester — 69.45 Glasba, Radijski orkester — 69.55 Glasba, Radijski orkester — 70.00 Glasba, Radijski orkester — 70.15 Glasba, Radijski orkester — 70.30 Glasba, Radijski orkester — 70.45 Glasba, Radijski orkester — 70.55 Glasba, Radijski orkester — 71.00 Glasba, Radijski orkester — 71.15 Glasba, Radijski orkester — 71.30 Glasba, Radijski orkester — 71.45 Glasba, Radijski orkester — 71.55 Glasba, Radijski orkester — 72.00 Glasba, Radijski orkester — 72.15 Glasba, Radijski orkester — 72.30 Glasba, Radijski orkester — 72.45 Glasba, Radijski orkester — 72.55 Glasba, Radijski orkester — 73.00 Glasba, Radijski orkester — 73.15 Glasba, Radijski orkester — 73.30 Glasba, Radijski orkester — 73.45 Glasba, Radijski orkester — 73.55 Glasba, Radijski orkester — 74.00 Glasba, Radijski orkester — 74.15 Glasba, Radijski orkester — 74.30 Glasba, Radijski orkester — 74.45 Glasba, Radijski orkester — 74.55 Glasba, Radijski orkester — 75.00 Glasba, Radijski orkester — 75.15 Glasba, Radijski orkester — 75.30 Glasba, Radijski orkester — 75.45 Glasba, Radijski orkester — 75.55 Glasba, Radijski orkester — 76.00 Glasba, Radijski orkester — 76.15 Glasba, Radijski orkester — 76.30 Glasba, Radijski orkester — 76.45 Glasba, Radijski orkester — 76.55 Glasba, Radijski orkester — 77.00 Glasba, Radijski orkester — 77.15 Glasba, Radijski orkester — 77.30 Glasba, Radijski orkester — 77.45 Glasba, Radijski orkester — 77.55 Glasba, Radijski orkester — 78.00 Glasba, Radijski orkester — 78.15 Glasba, Radijski orkester — 78.30 Glasba, Radijski orkester — 78.45 Glasba, Radijski orkester — 78.55 Glasba, Radijski orkester — 79.00 Glasba, Radijski orkester — 79.15 Glasba, Radijski orkester — 79.30 Glasba, Radijski orkester — 79.45 Glasba, Radijski orkester — 79.55 Glasba, Radijski orkester — 80.00 Glasba, Radijski orkester — 80.15 Glasba, Radijski orkester — 80.30 Glasba, Radijski orkester — 80.45 Glasba, Radijski orkester — 80.55 Glasba, Radijski orkester — 81.00 Glasba, Radijski orkester — 81.15 Glasba, Radijski orkester — 81.30 Glasba, Radijski orkester — 81.45 Glasba, Radijski orkester — 81.55 Glasba, Radijski orkester — 82.00 Glasba, Radijski orkester — 82.15 Glasba, Radijski orkester — 82.30 Glasba, Radijski orkester — 82.45 Glasba, Radijski orkester — 82.55 Glasba, Radijski orkester — 83.00 Glasba, Radijski orkester — 83.15 Glasba, Radijski orkester — 83.30 Glasba, Radijski orkester — 83.45 Glasba, Radijski orkester — 83.55 Glasba, Radijski orkester — 84.00 Glasba, Radijski orkester — 84.15 Glasba, Radijski orkester — 84.30 Glasba, Radijski orkester — 84.45 Glasba, Radijski orkester — 84.55 Glasba, Radijski orkester — 85.00 Glasba, Radijski orkester — 85.15 Glasba, Radijski orkester — 85.30 Glasba, Radijski orkester — 85.45 Glasba, Radijski orkester — 85.55 Glasba, Radijski orkester — 86.00 Glasba, Radijski orkester — 86.15 Glasba, Radijski orkester — 86.30 Glasba, Radijski orkester — 86.45 Glasba, Radijski orkester — 86.55 Glasba, Radijski orkester — 87.00 Glasba, Radijski orkester — 87.15 Glasba, Radijski orkester — 87.30 Glasba, Radijski orkester — 87.45 Glasba, Radijski orkester — 87.55 Glasba, Radijski orkester — 88.00 Glasba, Radijski orkester — 88.15 Glasba, Radijski orkester — 88.30 Glasba, Radijski orkester — 88.45 Glasba, Radijski orkester — 88.55 Glasba, Radijski orkester — 89.00 Glasba, Radijski orkester — 89.15 Glasba, Radijski orkester — 89.30 Glasba, Radijski orkester — 89.45 Glasba, Radijski orkester — 89.55 Glasba, Radijski orkester — 90.00 Glasba, Radijski orkester — 90.15 Glasba, Radijski orkester — 90.30 Glasba, Radijski orkester — 90.45 Glasba, Radijski orkester — 90.55 Glasba, Radijski orkester — 91.00 Glasba, Radijski orkester — 91.15 Glasba, Radijski orkester — 91.30 Glasba, Radijski orkester — 91.45 Glasba, Radijski orkester — 91.55 Glasba, Radijski orkester — 92.00 Glasba, Radijski orkester — 92.15 Glasba, Radijski orkester — 92.30 Glasba, Radijski orkester — 92.45 Glasba, Radijski orkester — 92.55 Glasba, Radijski orkester — 93.00 Glasba, Radijski orkester — 93.15 Glasba, Radijski orkester — 93.30 Glasba, Radijski orkester — 93.45 Glasba, Radijski orkester — 93.55 Glasba, Radijski orkester — 94.00 Glasba, Radijski orkester — 94.15 Glasba, Radijski orkester — 94.30 Glasba, Radijski orkester — 94.45 Glasba, Radijski orkester — 94.55 Glasba, Radijski orkester — 95.00 Glasba, Radijski orkester — 95.15 Glasba, Radijski orkester — 95.30 Glasba, Radijski orkester — 95.45 Glasba, Radijski orkester — 95.55 Glasba, Radijski orkester — 96.00 Glasba, Radijski orkester — 96.15 Glasba, Radijski orkester — 96.30 Glasba, Radijski orkester — 96.45 Glasba, Radijski orkester — 96.55 Glasba, Radijski orkester — 97.00 Glasba, Radijski orkester — 97.15 Glasba, Radijski orkester — 97.30 Glasba, Radijski orkester — 97.45 Glasba, Radijski orkester — 97.55 Glasba, Radijski orkester — 98.00 Glasba, Radijski orkester — 98.15 Glasba, Radijski orkester — 98.30 Glasba, Radijski orkester — 98.45 Glasba, Radijski orkester — 98.55 Glasba, Radijski orkester — 99.00 Glasba, Radijski orkester — 99.15 Glasba, Radijski orkester — 99.30 Glasba, Radijski orkester — 99.45 Glasba, Radijski orkester — 99.55 Glasba, Radijski orkester — 100.00 Glasba, Radijski orkester — 100.15 Glasba, Radijski orkester — 100.30 Glasba, Radijski orkester — 100.45 Glasba, Radijski orkester — 100.55 Glasba, Radijski orkester — 101.00 Glasba, Radijski orkester — 101.15 Glasba, Radijski orkester — 101.30 Glasba, Radijski orkester — 101.45 Glasba, Radijski orkester — 101.55 Glasba, Radijski orkester — 102.00 Glasba, Radijski orkester — 102.15 Glasba, Radijski orkester — 102.30 Glasba, Radijski orkester — 102.45 Glasba, Radijski orkester — 102.55 Glasba, Radijski orkester — 103.00 Glasba, Radijski orkester — 103.15 Glasba, Radijski orkester — 103.30 Glasba, Radijski orkester — 103.45 Glasba, Radijski orkester — 103.55 Glasba, Radijski orkester — 104.00 Glasba, Radijski orkester — 104.15 Glasba, Radijski orkester — 104.30 Glasba, Radijski orkester — 104.45 Glasba, Radijski orkester — 104.55 Glasba, Radijski orkester — 105.00 Glasba, Radijski orkester — 105.15 Glasba, Radijski orkester — 105.30 Glasba, Radijski orkester — 105.45 Glasba, Radijski orkester — 105.55 Glasba, Radijski orkester — 106.00 Glasba, Radijski orkester — 106.15 Glasba, Radijski orkester — 106.30 Glasba, Radijski orkester — 106.45 Glasba, Radijski orkester — 106.55 Glasba, Radijski orkester — 107.00 Glasba, Radijski orkester — 107.15 Glasba, Radijski orkester — 107.30 Glasba, Radijski orkester — 107.45 Glasba, Radijski orkester — 107.55 Glasba, Radijski orkester — 108.00 Glasba, Radijski orkester — 108.15 Glasba, Radijski orkester — 108.30 Glasba, Radijski orkester — 108.45 Glasba, Radijski orkester — 108.55 Glasba, Radijski orkester — 109.00 Glasba, Radijski orkester — 109.15 Glasba, Radijski orkester — 109.30 Glasba, Radijski orkester — 109.45 Glasba, Radijski orkester — 109.55 Glasba, Radijski orkester — 110.00 Glasba, Radijski orkester — 110.15 Glasba, Radijski orkester — 110.30 Glasba, Radijski orkester — 110.45 Glasba, Radijski orkester — 110.55 Glasba, Radijski orkester — 111.00 Glasba, Radijski orkester — 111.15 Glasba, Radijski orkester — 111.30 Glasba, Radijski orkester — 111.45 Glasba, Radijski orkester — 111.55 Glasba, Radijski orkester — 112.00 Glasba, Radijski orkester — 112.15 Glasba, Radijski orkester — 112.30 Glasba, Radijski orkester — 112.45 Glasba, Radijski orkester — 112.55 Glasba, Radijski orkester — 113.00 Glasba, Radijski orkester — 113.15 Glasba, Radijski orkester —